

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Studies

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta
Katedra radiologie a toxikologie a ochrany obyvatelstva

Bakalářská práce

Mimořádné události s použitím střelných zbraní

Vypracoval: Jakub Hlinovský

Vedoucí práce: Ing. Libor Líbal

České Budějovice 2015

Abstrakt

Mimořádné události s použitím střelných zbraní.

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku mimořádných událostí s použitím střelných zbraní. Poukazuje na nutnost připravenosti složek Integrovaného záchranného systému na útok aktivního střelce s použitím střelné zbraně. Tyto události jsou velmi obávané pro neočekávanost, intenzitu a místo činu. Většinou rozhoduje každá minuta a připravenost všech obyvatel je nutná, protože se do nich mohou dříve či později dostat všichni. Extrémně zákeřné chování pachatele je pro zásah složek Integrovaného záchranného systému velice obtížné a náročné. Hlavním cílem bakalářské práce je teoreticky a empiricky zmapovat problematiku mimořádných událostí s použitím střelných zbraní. Dostupnost literatury k danému problému byla omezená přesto, že je to téma mediálně atraktivní.

V teoretické části jsem vymezil teoretická východiska a základní pojmy – mimořádné události s použitím střelných zbraní. Dále se zabývám nedovoleným ozbrojováním, nabýváním, vlastnictvím, držením a nošením zbraně či střeliva. Blíže popisuji podmínky pro nabytí zbrojního průkazu a oprávnění k použití zbraně. Dále se věnuji oprávněnému použití střelné zbraně občany a Policií České republiky. Také poukazuji na konkrétní incidenty spojené se střelnými zbraněmi na území České republiky a ve světě, což dokresluje aktuálnost řešeného tématu. V poslední části mapuji psychologickou charakteristiku aktivního střelce.

Praktickou část práce tvoří empirický kvantitativní výzkum. Jeho hlavním cílem bylo deskriptivně zmapovat vývojový trend mimořádných událostí s použitím střelných zbraní v České republice. Policejní prezidium České republiky v první fázi jednání souhlasilo s realizací výzkumu v časovém horizontu 10 let. Následně poskytlo pouze podrobná data k analýze v časovém horizontu 3 let (tedy 2012 – 2014). Dále jsou formulovány čtyři výzkumné otázky. Za metodu jsem zvolil – obsahovou analýzu textu, kterou jsem realizoval kvantitativním způsobem. Při vymezení základního souboru textů jsem analyzoval úřední dokumenty – oficiální statistiky Policejního prezidia České republiky odboru informatiky a provozu informačních technologií, a dokumenty – interní předpisy a metodické pokyny Policie České republiky. Pracoval jsem se dvěma

soubory: základním (tj. celkovým) a výběrovým souborem (tj. vzorkem). V mém šetření jsem použil variantu výběru – záměrný výběr. Základní soubor je množina všech 82 územních odborů Policie České republiky. Do výběru byly zařazeny celkem dva územní odbory: jeden z Jihočeského kraje – České Budějovice, a druhý ze Středočeského kraje – Příbram. Velikost výběrového souboru ovlivnil počet zkoumaných proměnných. S ohledem na velikost základního souboru a množství získaných dat, jsem byl nucen upřednostnit časový horizont z předpokládaných 10 let na 3 roky. Kvantifikace významových jednotek zjišťovala jejich frekvenci, tj. absolutní počet (n_i), relativní počet ($f_i\%$) a průměr.

Na základě výzkumného šetření se potvrdily dvě výzkumné otázky a dvě nepotvrdily. Výzkumné šetření potvrdilo rámcové odlišnosti ve vývojovém trendu, charakteru a četnosti mimořádných událostí s použitím střelné zbraně ve vybraných lokalitách územního odboru Příbram a České Budějovice. V Českých Budějovicích je počet útoků mnohem vyšší, ale v menším počtu se k jejich páchání používá střelná zbraň. V Příbrami se v průměru k více jak polovině útoků použije střelná zbraň.

Výzkumné šetření potvrdilo rámcovou shodu dominující kategorii trestného činu – loupeže, kde dochází k více jak polovině všech incidentů z tohoto důvodu. Ve využití typu a druhu zbraně pachatelem při mimořádných událostech s použitím střelné zbraně ve vybraných lokalitách, bylo zjištěno, že nejčastěji se používají krátké střelné zbraně – pistole a revolvery.

Závěrem shrnuji celou svoji práci, vyhodnocuji získané výsledky a doporučuji některá řešení a způsoby přípravy, také vysvětluji, proč je důležité se tomuto tématu věnovat a připravovat občany a členy základních složek IZS na předcházení mimořádných událostí a jejich řešení. Dobrá připravenost může pomoci odborným pracovníkům k překonávání těchto situací jak v osobním, tak i profesionálním životě. Prevence a připravenost je základem úspěšného zdolávání takto závažných situací.

Klíčová slova:

Aktivní střelec. Mimořádná událost. Střelná zbraň. Útok. Územní odbor.

Abstract

Using firearms in extraordinary situations

This Bachelor thesis is focused on incidents of firearms using. It points out at the necessity of preparedness of the Integrated Rescue System for active shooter attack with the using of firearms. These events are very feared for the unexpectedness, and the intensity of the scene. In this cases decisions every minute and readiness of all citizens is needed because everybody can store sooner or later in such a situation. Extremely insidious behavior of the offender is for the Integrated Rescue System very difficult and demanding. The main objective of this thesis is theoretically and empirically map the issue of incidents with using of firearms. Availability of literature on the issue was limited although the subject is attractive to the media.

The theoretical part is defined the theoretical background and basic concepts – incidents with the using of firearms. I also follow up illegal arming, acquisition, ownership, possession and carrying of weapons or ammunition. I was defining the conditions for obtaining a gun license and permission to use guns. Next I attended to the legitimate using of firearms by the citizens and the Czech Police. I also point out specific incidents related to firearms in the Czech Republic and abroad. It illustrates the topicality of the theme. In the last part I describe the psychological characteristics of the active shooter.

The practical part consists of empirical quantitative research. Its main objective was descriptively chart the trend of emergencies with the using of firearms in the Czech Republic. Police Presidium of the Czech Republic in the first phase of the negotiations agreed with the implementation of the research term within 10 years. Subsequently Police Presidium gave only detailed data for analysis in the timeframe of 3 years (i.e. 2012 – 2014). There are also formulated four research questions. For the method I opted - content analysis of the text twchich I realized in a quantitative way. By defining a core set of texts I have analyzed official documents – official statistics of the Police Presidium of the Czech Republic, Department of Computer Science and Information Technology Operation, and documents – internal regulations and guidelines of the Police of the Czech Republic. I worked with two files: the basic

(ie. Total), and a sample (eg. Sample). In my investigation I used a variety of choice – a deliberate choice. The basic set is the set of all 82 territorial departments of the Police of the Czech Republic. The selection included a total of two local unions: one from South Bohemia - Czech Budejovice and the other from Central Bohemia – Pribram. Sample size influenced the number of variables interest. With regard to the size of the universe and the amount of collected data, I preferred the time of the expected 10 years to 3 years. Quantification sense units investigated their frequency, i.e. the absolute number (n_i), the relative number (FI%) and diameter.

Based on our investigation there were confirmed two research questions and two negative results. The survey confirmed the differences in the Framework, development trend, the nature and frequency of incidents with using a firearm in selected locations of Regional Department Pribram and Czech Budejovice. In Czech Budejovice, the number of attacks has increased, but in smaller numbers to the commission of using a firearm. In Pribram, on average, for more than half of the attacks is used a firearm.

The survey confirmed the compliance framework dominating the category of the crime – robbery, where there is more than half of all incidents at that reason. In the using of type of weapon by the perpetrator, it was found that the most commonly used short firearms are pistols and revolvers.

Finally, I summarize my whole work, evaluate results and recommend some solutions and methods of preparation and I also explain why it is important to address this issue and to prepare citizens and members of the basic components of the IRS to prevent incidents and solutions. Good preparedness can help professionals to overcome these situations both in personal as well as professional life. Prevention and preparedness are fundamental to successful fighting such serious situations.

Key words:

Active shooter. Extraordinary event. Firearm. Attack. Regional Department.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 5. května 2015

.....

Hlinovský Jakub

Poděkování

Děkuji Ing. Liborovi Líbalovi za odborné vedení bakalářské práce a za poskytnutí cenných odborných rad a podnětů.

Děkuji plk. Ing. Bohuslavovi Zúbkovi vedoucímu odboru informatiky a provozu informačních technologií Policejního prezidia České republiky za umožnění výzkumu, ochotu, pomoc a spolupráci při sběru dat.

Jakub Hlinovský

Obsah

Úvod.....	11
1. TEORETICKÁ ČÁST	12
1.1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA, VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	12
Mimořádné události s použitím střelných zbraní.....	12
1.2 Vymezení základních pojmů	13
1.3 Nedovolené ozbrojování	15
1.4 Legální zbraně a jejich držitelé	18
1.4.1 Nabývání vlastnictví, držení a nošení zbraně a střeliva	19
1.4.2 Podmínky pro nabytí zbrojního průkazu.....	20
1.5 Oprávněné použití zbraně	21
1.5.1 Oprávněné použití zbraně Policií České republiky	23
1.6 Nejznámější útoky aktivních střelců a jejich motiv	24
1.6.1 Případy aktivních střelců ve světě	24
1.6.2 Případy aktivních střelců v Evropě.....	25
1.6.3 Případy aktivních střelců v České republice	26
1.7 Rámcová charakteristika amoku a aktivního střelce.....	26
2. VÝZKUMNÁ OTÁZKA A METODIKA VÝZKUMU	28
2.1 Formulace hlavního cíle a dílčích cílů výzkumu	28
2.2 Formulace výzkumných otázek	29
2.3 Vymezení výzkumné metody a techniky	30
3. VÝSLEDKY	33
3.1 Počet držitelů zbrojních průkazů a zbraní v ČR	33
3.2 Způsoby legalizace nelegálně držených zbraní	36
3.3 Celostátní statistika provedených MU s použitím zbraní a střelných zbraní.....	38
3.4 Porovnání ORP Příbram a ORP České Budějovice.....	39
3.4.1 Okres Příbram	39
3.4.2 Okres České Budějovice.....	40

3.5 Počty trestných činů se zbraní a se střelnou zbraní na určeném území	40
3.5.1 Územní odbor České Budějovice	44
3.5.2 Územní odbor Příbram	46
3.6 Druhy střelných zbraní, které byly použity ke spáchání MU	48
4. DISKUZE	51
5. ZÁVĚR	55
6. SEZNAM INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	57
7. SEZNAM TABULEK	60
8. SEZNAM GRAFŮ	60
9. PŘÍLOHY	61
Druhy zbraní	61
Amok – zákrok proti aktivnímu střelci	64
Povolení ke sběru dat	65

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ÚO	- územní odbor
IZS	- Integrovaný záchranný systém
ORP	- obec s rozšířenou působností
PČR	- Policie České republiky
TRZ	- trestní zákoník
TRŘ	- trestní řád
KŘP	- Krajské ředitelství policie
PMJ	- pohotovostní motorizovaná jednotka
AS	- aktivní střelec
OKTE	- odbor kriminalistické techniky a expertíz PČR
KŘP ČR	- Krajské ředitelství policie ČR
OŘP	- Obvodní ředitelství policie
TRČ	- trestný čin
OOP	- Obvodní oddělení policie

Úvod

Téma ochrany obyvatel za mimořádných událostí s použitím střelných zbraní se v posledních letech dostalo opět do popředí zájmu laické i odborné veřejnosti na základě rizika útoků ve světě (například před, nebo během Zimních olympijských her v Soči), ale i v České republice (např. útok v Uherském Brodě v roce 2015). Téma se stává mediálně atraktivním přesto, že v rámci historického kontextu je součástí vývoje společnosti od doby vzniku střelných zbraní. Člověk je působením na své okolí a životní prostředí potenciálním původcem mimořádných událostí. Do jisté míry zodpovídá i nepřímo za události. Dnes je každý jedinec rámcově ohrožen nejen v rizikových oblastech, kde hrozí teroristické útoky (např. v Afghánistánu), ale hlavně v každodenním životě. Připravenost všech obyvatel na extrémní situace je nutná, protože se do nich mohou dříve či později dostat všichni.

Cílem práce je zjistit, jak často, v kolika případech, s jakými dopady dochází k mimořádným událostem s použitím střelných zbraní na území ORP České Budějovice a ORP Příbram za období 10 let a porovnat je. Cílem výzkumu je deskriptivně zmapovat vývojový trend mimořádných událostí s použitím střelných zbraní a analyzovat je ve vybraných lokalitách (územního odboru Příbram a České Budějovice). Dále blíže analyzovat iniciátory incidentu, zmapovat důvody jejich činu na základě kvantitativní obsahové analýzy vybraných dokumentů. Mimořádná událost s použitím střelných zbraní je nenadálá, částečně nebo zcela neovladatelná a její ničivé následky by měly být minimalizovány v rámci ohrožení života a zdraví lidí, značných majetkových hodnot a životního prostředí. Podstatné je celou problematiku zmapovat a především upevnit a prohloubit to nejdůležitější pro záchranu lidského zdraví a života za mimořádných situací.

Práce v této oblasti ochrany obyvatelstva je důležitá a prospěšná, protože vytváří zázemí pro prevenci a řešení nenadálých událostí.

1. TEORETICKÁ ČÁST

Cílem teoretické části bakalářské práce je kvalitativní analýza pramenů našich a zahraničních autorů. Teoretická část se skládá z jedné kapitoly a sedmi podkapitol. První podkapitola je věnována teoretickým východiskům, vymezení základních pojmů a mimořádným událostem s použitím střelných zbraní. Dále mapuje nedovolené ozbrojování, legální držení zbraní, podmínky pro nabytí zbrojního průkazu, oprávnění použití zbraně. V poslední části mapuje nejznámější útoky a současné trendy přístupu k mimořádným událostem u nás a v zahraničí.

1.1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA, VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

V současné době se mezi lidmi nachází velké množství zbraní a mimořádné události jimi způsobené jsou každodenně šířeny ve sdělovacích prostředcích. Na internetových stránkách lze najít mnoho videí, fotografií a jiného materiálu, kde útočník pomocí zbraně zaútočí na civilní obyvatelstvo se snahou způsobit co největší škody a zabít. Mezi lidmi se nachází jak legálně, tak nelegálně držené střelné zbraně. Někteří lidé zneužívají z různých pohnutek tyto zbraně a dopouštějí se tím mimořádných událostí ohrožujících lidská zdraví, životy, bezpečnost a majetek ve svém okolí. Zásahy proti těmto výjimečně nebezpečným událostem jsou vždy velmi rizikové a jejich provedení není nikdy jednoduché. Pravidelně se na jejich likvidaci musí připravovat a cvičit všechny složky zařazené v Integrovaném záchranném systému (dále jen IZS).

Mimořádné události s použitím střelných zbraní

„Téma ochrany obyvatelstva za mimořádných událostí se v posledních letech dostalo opět do popředí veřejného i odborného zájmu, a to na základě varujících zkušeností ze světa, jako jsou teroristické útoky, ale i z České republiky“ (23), jako je například střelba v Uherském Brodě z jara roku 2015. Mimořádné události mohou být způsobeny přírodními vlivy, anebo antropogenně, to znamená působením člověka

a jeho činností. Patří k nim také teroristické útoky, vojenské útoky a útoky se střelnou zbraní.

Na likvidaci mimořádných událostí se primárně nasazují profesionální záchranné složky, mezi které patří Hasičský záchranný sbor, Policie ČR, Záchraná zdravotnická služba a Městská policie. Nesmíme také opomenout obecní (městský) úřad, stálé a pohotovostní složky a další složky, které vzájemně spolupracují.

Zásady chování při vojenských krizových stavech se obecně neliší od zásad chování za ostatních krizových situací. Při jejich vyhlášení je nejdůležitější zachovat klid, jednat s rozvahou. Nevyvolávat paniku, respektovat pokyny státních orgánů a záchranných sborů (23). V případě přítomnosti teroristické akce (za použití střelných zbraní) doporučuje publikace Ochrana člověka za mimořádných situací následující postup: Pokud jste mimo budovu, okamžitě opusťte ohrožené místo. Pokud jste v budově, nezdržujte se v blízkosti oken. Ukryjte se za vhodným kusem nábytku. Striktně dodržujte instrukce vydávané bezpečnostními složkami. Vyvarujte se využití pevných telefonních linek. Zachovejte klid a rozvahu (23).

1.2 Vymezení základních pojmů

K porozumění základních souvislostí je potřeba si definovat několik důležitých pojmů, které se budou pravidelně v této práci opakovat a jsou zásadní pro pochopení dané problematiky. Jedná se hlavně o definice ze zákonů, které se problematikou mimořádných událostí s použitím střelných zbraní zabývají.

Mimořádná událost

Obecné: Událost nebo situace vzniklá v určitém prostředí v důsledku živelní pohromy, havárie, nezákonnou činností, ohrožením kritické infrastruktury, nákazami, ohrožením vnitřní bezpečnosti a ekonomiky, která je řešena obvyklým způsobem orgány a složkami bezpečnostního systému podle zvláštních právních předpisů.

Pod tímto pojmem je v současných právních předpisech ČR uváděna řada pojmů, jako jsou např. mimořádná situace, nouzová situace, pohroma, katastrofa, havárie (4).

Pro IZS: Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací (5).

Zbraň

Dle slovníku spisovné češtiny je zbraň nástroj nebo prostředek používaný pro boj (1), z technického hlediska lze zbraň charakterizovat jako nástroj, popřípadě zařízení přizpůsobené k ranivému účinku na živý organismus nebo k ničení objektů (3).

Pod pojmem zbraň se rozumí různé právní předpisy – často různé věci. V právu se nejčastěji objevují dvě koncepce pojmu zbraň.

Trestněprávní definice (obecné pojetí). Podle této koncepce je zbraní cokoli, co může učinit útok proti tělu důraznějším (srov. § 118 trestního zákoníku); v tomto pojetí může být zbraní v zásadě jakýkoli předmět, látka či jiný prostředek nebo ovladatelná energie, které jsou použity (použitelné) k útoku proti tělesné integritě jiného člověka. Je tedy v zásadě jedno, je-li jako zbraň použita střelná zbraň, výbušnina, nůž, automobil, kus provazu či nádoba s žíravinou. Použití zbraně v tomto slova smyslu je typicky důvodem pro uložení vyšší sankce za protiprávní jednání. Některé jiné zákony například umožňují příslušníkům bezpečnostních sborů odebrat za určitých podmínek osobám předměty, které by mohly být takto coby zbraně použity.

Definice zákona o zbraních (správní pojetí). Zbraní v tomto pojetí se rozumí užívaná množina podle určitých technických hledisek specifikovaných předmětů. V případě českého zákona o zbraních jde o střelné zbraně a střelivo do nich. Do jeho působnosti však spadají i některé další předměty – střelivo, některé doplňky a příslušenství zbraní (noktovizorní a laserové zaměřovače, tlumiče hluku výstřelu), nálezy munice (např. bomby, granáty, dělostřelecká munice zachovaná v zemi převážně z 2. světové války, nebo zanechaná na území bývalých vojenských prostorů). Účelem tohoto pojetí je regulace držení zbraní, jejich nabývání a jiné způsoby nakládání s nimi,

podmínky, které jsou na osoby se zbraněmi nakládající kladeny atd. V mnoha státech (včetně jiných členských států Evropské unie) je však i toto pojetí zbraní širší a specifické podmínky a zákazy se vztahují i na jiné zbraně než jen střelné (např. na nože, obušky, pepřové spreje apod.). Před jakoukoli cestou do zahraničí je proto vhodné se informovat zda a případně za jakých podmínek, je možné do dané země cestovat s předměty určenými k obraně, noži, paralyzéry (nemluvě o střelných zbraních) (10).

Zbrojní průkaz

Je podle zákona o zbraních veřejná listina, která fyzickou osobu opravňuje k nabytí vlastnictví a držení zbraně nebo střeliva do těchto zbraní v rozsahu oprávnění stanovených pro jednotlivé skupiny zbrojního průkazu a v rozsahu těchto oprávnění k jejich nošení (8). Popisu zbrojního průkazu a práv a povinností jeho držitele se věnuje hlava IV zákona o zbraních.

1.3 Nedovolené ozbrojování

Podle Trestního zákona č. 40/2009 Sb. § 185 se nelegálním ozbrojováním rozumí:

1) Kdo bez povolení vyrobí, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává střelnou zbraň nebo její hlavní části nebo díly nebo ve větším množství střelivo nebo zakázaný doplněk zbraně, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty (7).

(2) Stejně bude potrestán, kdo uvede do střelbyschopného stavu znehodnocenou zbraň nebo na ní provede konstrukční změny směřující k jejímu uvedení do střelbyschopného stavu nebo na zbraně provede konstrukční změny směřující ke zvýšení její účinnosti, nebo kdo padělá, pozmění, zahlazuje nebo odstraňuje jedinečné označení střelné zbraně, které umožňuje její identifikaci (7).

(3) Kdo bez povolení

a) vyrobí, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává výbušninu v množství větším než malém, zbraň hromadně účinnou nebo součástky, jichž je k užití takové zbraně nezbytně třeba, nebo

b) hromadí, vyrábí nebo sobě nebo jinému opatřuje zbraně nebo ve značném množství střelivo, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let (7).

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 3 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu, nebo

c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu (7).

Aktivní střelec

Nebezpečný pachatel, který zvolil použití zbraně proti jiným osobám k dosažení svých cílů. Obvykle jde o jedince, může se také jednat o skupinu pachatelů. Nemá zábrany pro jakékoliv chování s cílem zabít nebo zranit co největší počet osob (9).

Nebezpečný pachatel

Stanovení přesné definice dle právních předpisů je velice složité a jednoznačná definice neexistuje. Podle usnesení Nejvyššího soudu lze považovat nebezpečného pachatele za:

a) zvláště závažného recidivistu podle § 41 trestního zákoníku,

b) pachatele závažného úmyslného trestného činu, který byl při jeho spáchání nebo bezprostředně poté přistižen,

c) pachatele úmyslného trestného činu, o kterém vyjde najevo, že je ozbrojen,

d) vězně na útěku,

e) osobu, která byla nadřízeným nebo jiným oprávněným orgánem za nebezpečného pachatele výslovně označena (15).

Okolnosti vylučující protiprávnost

Některé okolnosti, které způsobují, že čin, který se svými rysy podobá trestnému činu, není nebezpečný pro společnost a není tedy ani trestným činem (19).

Nebezpečná zóna

Prostor bezprostředního ohrožení života útokem aktivního střelce. Soustředí se zde výhradně síly a prostředky Policie České republiky, které zabezpečují eliminaci aktivního střelce. Bez svolení velitele zásahu je vstup do tohoto prostoru zakázán (9).

Vnější zóna

Prostor vymezený pro vedení zásahu, omezuje se zde volný pohyb osob a dopravních prostředků. Prostor této zóny je vymezen hranicí vnější zóny. Soustředí se zde síly a prostředky složek IZS, které nezabezpečují eliminaci aktivního střelce (9).

Agrese a násilí

Když se rozhlédneme kolem sebe, můžeme vidět agresivitu ve svém okolí docela často na denním pořádku. Agresivita je rozlišena na obrannou, která slouží u člověka a u zvířete k zachování života, a ničivou, touhu týrat a zabíjet, která je specificky lidská (21). Agrese může být zaměřena vůči jednotlivým osobám, vůči nějaké skupině obyvatel nebo vůči společnosti (22). Každopádně na pojem agrese není jednoznačná definice, jelikož záleží na úhlu pohledu, z kterého lze agresi popsat. Nelze říci, že agrese je vyloženě negativní aspekt, protože v podstatě vede člověka v určité situaci k pudu sebezáchovy. Na druhé straně může vést ke zcela iracionálnímu chování. V souhrnu můžeme říci, že agrese vyplývající z biologické adaptability nemá negativní důsledky, na rozdíl agrese vycházející z lidské destruktivity je ničivá a krutá (21).

1.4 Legální zbraně a jejich držitelé

Nejčastěji si lidé, kteří vlastní zbrojní průkaz, zbraně opatřují pro lovecké a sportovní účely a také pro osobní ochranu. V tomto případě se převážně jedná o krátké střelné zbraně (11).

Uchazeči o zbrojní průkaz musí splnit několik zákonem stanovených podmínek.

Nejdříve musí splnit odbornou způsobilost a to provedením odborné zkoušky před zkušební komisí. Ta se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část je test s otázkami a praktická se znalostí bezpečné manipulace se zbraní a střeliva, střelba na pevný cíl (11).

Dále musí být uchazeč bezúhonný. To znamená, že za bezúhonného se nepovažuje, kdo byl pravomocně uznán vinným z trestného činu. Rovněž musí splnit podmínku spolehlivosti. Za spolehlivého se nepovažuje, kdo prokazatelně nadměrně požívá alkoholické nápoje nebo prokazatelně požívá návykové látky, nebo kdo představuje nebezpečí pro vnitřní pořádek a bezpečnost svým jednáním tím, že se opakovaně (nejméně dvakrát) dopustí taxativně vyjmenovaných přestupků uvedených v § 23 zákona o střelných zbraních a střelivu (11).

Kategorie zbraní a střeliva

Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, upravuje střelné zbraně a střelivo do nich. Střelnou zbraní se rozumí zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovaná pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost. Jde především o palné zbraně, u kterých je funkce odvozena od uvolnění chemické energie (nejběžněji hoření střelného prachu), mechanické zbraně využívající nahromaděné mechanické energie (luky, kuše, praky atd.) a plynové zbraně, v nichž je využit stlačený plyn nebo vzduch (tzv. vzduchovky, větrovky apod.) (10).

Zákon o zbraních definuje 4 kategorie zbraní (A až D), přičemž s každou z těchto kategorií spojuje různou míru požadavků a podmínek, které je nutné splnit k jejich získání, resp. kladených na jejich držitele: kategorie A – zakázané zbraně, kategorie B – zbraně podléhající povolení, kategorie C – zbraně podléhající ohlášení, kategorie D – zbraně nepodléhající registraci. Druhů zbraní je více, jak uvádí příloha 1 – Druhy zbraní (10).

Zbraně kategorie A, B a C podléhají registraci u příslušného útvaru policie a nabývat do vlastnictví, držet nebo nosit je může pouze osoba k tomu oprávněná – držitel zbrojního průkazu (fyzická osoba) nebo držitel zbrojní licence (právní osoba nebo podnikající fyzická osoba). Zbraně kategorie D může nabývat do vlastnictví, držet a za určitých podmínek též nosit jakákoli svéprávná plnoletá osoba nebo právnická osoba, i tehdy, nejedná-li se o držitele zbrojního průkazu nebo zbrojní licence (10).

1.4.1 Nabývání vlastnictví, držení a nošení zbraně a střeliva

Zbrojní průkaz opravňuje fyzickou osobu k nabývání vlastnictví a držení zbraně nebo střeliva do těchto zbraní v rozsahu oprávnění stanovených pro jednotlivé skupiny zbrojního průkazu a v rozsahu těchto oprávnění k jejich nošení nebo k provádění pyrotechnického průzkumu podle oprávnění stanoveného pro skupinu F zbrojního průkazu (§ 16 odst. 1 zákona o zbraních) (13).

V případě, že fyzická osoba nabyla do vlastnictví zbraň kategorie A, B nebo C nebo střelivo do této zbraně děděním a není držitelem příslušných oprávnění k jejich držení, je oprávněna do dvou měsíců ode dne, kdy rozhodnutí o dědictví nabylo právní moci, požádat o vydání zbrojního průkazu, popřípadě o udělení výjimky, vydání povolení nebo zbrojního průvodního listu pro vývoz, dovoz nebo tranzit zbraní a střeliva (§ 66 odst. 1 zákona o zbraních) (13).

Zbrojní průkaz je veřejná listina (§ 16 odst. 1 zákona o zbraních). Zbrojní průkazy se rozlišují podle účelu užívání zbraně nebo střeliva a podle rozsahu oprávnění do skupin (§ 16 odst. 2 zákona o zbraních): A – ke sběrným účelům, B – ke sportovním

účelům, C – k loveckým účelům, D – k výkonu zaměstnání nebo povolání, E – k ochraně zdraví, života nebo majetku, F – k provádění pyrotechnického průzkumu. Jestliže má fyzická osoba u sebe zbraň kategorie A, B nebo C nebo střelivo do této zbraně, je povinna mít u sebe i zbrojní průkaz a průkaz zbraně (§ 29 odst. 1 písm. H) zákona o zbraních) (13).

Doba platnosti zbrojního průkazu činí 10 let. Na základě posudku o zdravotní způsobilosti žadatele může příslušný útvar police vydat zbrojní průkaz s dobou platnosti kratší než 10 let. Doba platnosti zbrojního průkazu vydaného, nebo o jehož vydání jeho držitel požádal před 1. červencem 2014, činí 5 let, nebyl-li vydán zbrojní průkaz s dobou platnosti kratší. Při vydání nového zbrojního průkazu po skončení doby platnosti těchto „starých“ zbrojních průkazů, bude žadateli již vydán zbrojní průkaz podle nového znění zákona o zbraních (tj. standardně s dobou platnosti 10 let) (13). Druhy zbraní podle zákona č. 119/2002 Sb. uvádím v příloze č. 1.

1.4.2 Podmínky pro nabytí zbrojního průkazu

Žadatel o vydání nového zbrojního průkazu je povinen podle zákona o zbraních splnit následující podmínky. Nesplnění jediné podmínky znamená, že žadatel nevyhověl zákonu a další nárok na pokus o nabytí zbrojního průkazu může uplatnit až po 3 měsících. Žadatel musí splnit následující podmínky (14):

- a) **Má místo pobytu na území České republiky;**
- b) **dosáhl předepsaného věku** (§ 19) – zbrojní průkaz skupiny A, D, E nebo F lze vydat jen osobě starší 21 let, zbrojní průkaz skupiny B nebo C jen osobě starší 18 let; zákon o zbraních (§ 19 odst. 3 a násl.) však stanoví výjimky např. pro členy sportovně-střeleckých spolků, studenty lesnických a puškařských škol;
- c) **je způsobilý k právním úkonům;**
- d) **je zdravotně způsobilý** (§ 20) – posudek o zdravotní způsobilosti vydává praktický lékař, u kterého je žadatel o vydání zbrojního průkazu nebo držitel zbrojního průkazu registrován k léčebné péči; vzor posudku o zdravotní

způsobilosti není právním předpisem předepsán, praktický lékař je tedy oprávněn vydat tento posudek na běžném tiskopise, popř. v jiné vhodné podobě, kterou zvolí;

- e) **je odborně způsobilý** (§ 21 a 21a) – ke zkoušce odborné způsobilosti se žadatel o vydání zbrojního průkazu skupiny A až E přihlašuje na předepsaném tiskopise u příslušného útvaru policie, prokazuje ji před zkušebním komisařem, který po úspěšném vykonání zkoušky vydá žadateli doklad o odborné způsobilosti, zkušebního komisaře určuje příslušný útvar policie, náklady spojené s provedením zkoušky hradí žadatel. Žadatel o vydání zbrojního průkazu skupiny F se ke zkoušce odborné způsobilosti přihlašuje na předepsaném tiskopise podaném u Ministerstva vnitra;
- f) **je bezúhonný** (§ 22) – bezúhonnost posuzuje příslušný útvar policie a k jejímu posouzení požaduje vydání opisu z evidence Rejstříku trestů, při posuzování bezúhonnosti se nepřihlíží k zahlazení odsouzení podle trestního řádu, ani k jiným případům, v nichž nastává účinek, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen (např. amnestie);
- g) **je spolehlivý** (§ 23) (14).

1.5 Oprávněné použití zbraně

Každé použití zbraně se setkává s velkým ohlasem medií a je širokou veřejností diskutováno, bylo-li v souladu s platnými právními předpisy a zda bylo objektivně přiměřené. Z tohoto důvodu zákony přesně definují za jakých podmínek, lze střelné zbraně použít.

Oprávněné použití zbraně civilními osobami

Oprávněné použití zbraně upravuje zákon č. 40/2009 Sb. neboli trestní zákoník ve své hlavě III: Okolnosti vylučující protiprávnost činu. Konkrétně se touto problematikou zabývají paragrafy 28 až 32.

– § 28 Krajní nouze

- (1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.

– **§ 29 Nutná obrana**

(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

– **§ 30 Svolení poškozeného**

(1) Trestný čin nespáchá, kdo jedná na základě svolení osoby, jejíž zájmy, o nichž tato osoba může bez omezení oprávněně rozhodovat, jsou činem dotčeny.

(2) Svolení podle odstavce 1 musí být dáno předem nebo současně s jednáním osoby páchající čin jinak trestný, dobrovolně, určitě, vážně a srozumitelně; je-li takové svolení dáno až po spáchání činu, je pachatel beztrestný, mohl-li důvodně předpokládat, že osoba uvedená v odstavci 1 by tento souhlas jinak udělila vzhledem k okolnostem případu a svým poměrům.

(3) S výjimkou případů svolení k lékařským zákrokům, které jsou v době činu v souladu s právním řádem a poznatky lékařské vědy a praxe, nelze za svolení podle odstavce 1 považovat souhlas k ublížení na zdraví nebo usmrcení.

– **§ 31 Přípustné riziko**

(1) Trestný čin nespáchá, kdo v souladu s dosaženým stavem poznání a informacemi, které měl v době svého rozhodování o dalším postupu, vykonává v rámci svého zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce společensky prospěšnou činnost, kterou ohrozí nebo poruší zájem chráněný trestním zákonem, nelze-li společensky prospěšného výsledku dosáhnout jinak.

(2) Nejde o přípustné riziko, jestliže taková činnost ohrozí život nebo zdraví člověka, aniž by jí byl dán k ní v souladu s jiným právním předpisem souhlas, nebo výsledek, k němuž směřuje, zcela zřejmě neodpovídá míře rizika, anebo provádění této činnosti zřejmě odporuje požadavkům jiného právního předpisu, veřejnému zájmu, zásadám lidskosti nebo se přičí dobrým mravům.

– **§ 32 Oprávněné použití zbraně**

Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem (18).

1.5.1 Oprávněné použití zbraně Policií České republiky

Podle ustanovení Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR § 39 odst. 1 je policista oprávněn použít zbraň:

- a) aby v případě nutné obrany nebo při pomoci v nutné obraně odvrátil přímo hrozící nebo trvajícím útok vedený proti jeho osobě nebo útok na život nebo zdraví jiné osoby;
- b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt;
- c) nelze-li jinak překonat odpor směřující ke zmaření jeho závažného služebního zákroku;
- d) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet;
- e) aby odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt nebo stanoviště, po marné výzvě, aby bylo upuštěno od útoku;
- f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život a zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle zvláštního předpisu nezastaví;
- g) aby v bezprostředním prostoru státních hranic přinutil k zastavení dopravní prostředek, jehož řidič na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle zvláštních předpisů nezastaví;
- h) když osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozby střelnou zbraní nebo donucovací prostředek varovný výstřel, neuposlechne pokynů policisty směřujících k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby;
- i) když je třeba zneškodnit zvíře ohrožující život nebo zdraví osob

1.6 Nejznámější útoky aktivních střelců a jejich motiv

U aktivního střelce se jedná o ozbrojenou osobu, která pro vyřešení svých cílů volí použití zbraní proti obyvatelstvu. Nezáleží jim na vlastním životě. Zpravidla má výborně promyšlený plán s nástražnými výbušnými systémy. Útoky se odehrávají v místech s vysokou hustotou obyvatelstva na malém prostoru (nemocnice, školy, úřady apod.). Oběťmi jsou obvykle náhodní lidé, není ale vyloučen případ záměrného vytipování obětí. Byť zde mluvíme o takzvaném šíleném střelci, tito jedinci nebývají a priori šílení, často bývají nadprůměrně inteligentní (16). Mezi hlavní příčiny jejich jednání patří ztráta zaměstnání, spory v zaměstnání, sousedské spory, problémy se spolužáky a učiteli ve škole, nenávisť k okolí a celému světu, politické motivy a náboženské motivy (16).

Aktivní střelec je vysoce agresivní pachatel, který v krátkém časovém období spáchá masovou vraždu, zpravidla pomocí střelné zbraně či zbraní, někdy v kombinaci útoku, nikoliv však ústupu, či kapitulace. Většinou při útoku sám přijde o život – volí sebevraždu, či je zastřelen policií (17).

1.6.1 Případy aktivních střelců ve světě

Mezi nejznámější případy aktivních střelců ve světě patří Eric Harris s Dyanem Kleboltem a Seung-Hui CHO:

- **Eric Harris a Dylan Klebolt dne 20. dubna 1999** zaútočili kamarádi Eric a Dylan na Střední školu v Columbine v Coloradu (High School Colorado – Spojené Státy Americké), kde z doposud nevyjasněných důvodů o kterých se stále spekuluje, zastřelili 15 lidí a 24 těžce zranili. Mezi oběťmi útoku byli hlavně studenti školy, ale i členové profesorského sboru. Při zásahu policie oba pachatelé spáchali sebevraždu.
- **Seung-Hui Cho** jihokorejský student Seung-Hui Cho 16. dubna 2007 zaútočil na Virginia Tech School (Virginia – USA), kde po útoku zůstalo 33 mrtvých a 25 těžce raněných. Tato událost se stala jednou z největších masakrů na území USA. Seung-Hui Cho spáchal sebevraždu.

1.6.2 Případy aktivních střelců v Evropě

Mezi nejznámější případy aktivních střelců v Evropě patří: Anders Behring Breivik, Robert Steinhäuser, Tim Kretschmer, Ľubomír Harman a bratři Kouachovi.

- **Anders Behring Breivik** útočil 22. července 2011. Nejprve inicioval výbuch nálože v Oslu a následně se přesunul v převlečení za policistu na ostrov Utøya, kde právě probíhal „meeting“ sociálně demokratické vládní strany NAP. Následkem výbuchu bylo 8 obětí a 69 obětí bylo zastřeleno. Jedná se o nejvíce obětí aktivního střelce v historii. Zadržen na místě speciální jednotkou (12). Pro útok použil legálně drženou brokovnici a samopal. Odsouzen za vraždy a terorismus k 21 rokům vězení s možností prodloužení trestu.
- **Robert Steinhäuser** 26. dubna 2002 došlo v Erfurtu (Německo) k útoku na gymnázium, kde střelec zastřelil 17 lidí a z toho jednoho zasahujícího policistu. Střelec spáchal sebevraždu.
- **Tim Kretschmer** dne 11. března 2009 zaútočil na školu v Albertville (Stuttgart – Německo). Následkem útoku zůstalo na místě 17 mrtvých včetně Tima Kretschmera, který spáchal sebevraždu po přestřelce s policií, při které byl zraněn. O důvodu se spekuluje, ale s největší pravděpodobností se jednalo o nešťastnou lásku, nebo nenávist ke škole, kvůli možné šikaně.
- **Ľubomír Harman** střelba proběhla 30. srpna 2010 na sídlišti Děvínská Nová Ves v Bratislavě (Slovenská republika). Střelba trvající zhruba 20 minut si vyžádala 8 mrtvých, 15 zraněných – z toho jeden policista. Po obklíčení policejní jednotkou rychlého nasazení a vážném zranění spáchal Ľubomír Harman sebevraždu. Motivem byly dlouhotrvající sousedské spory. Ke střelbě použil 2 pistole a samopal vzor 58.
- **Said Kouachi a Chérif Kouachi** k útoku na redakci satirického časopisu Charlie Hebdo došlo 7. ledna 2015 v Paříži bratry Kouachimovi. Následně po útoku bylo 12 mrtvých a 10 zraněných. Vystříleno bylo okolo 50 ran ze samopalů AK47. Po útěku byli zastřeleni speciální jednotkou na severu Paříže. Důvodem útoku byly satirické kresby proroka Mohameda.

1.6.3 Případy aktivních střelců v České republice

Mezi nejznámější případy aktivních střelců na území České republiky patří bez pochyby Jiří Pirner a pro rok 2015 nejvíce diskutovaný Zdeněk Kovář.

- **Jiří Pirner** útočil 27. června 2011 zbraní Walter Browning 6,35mm v Praha 4 – Modřany (Sofijské náměstí, Meteorologická stanice). Během útoku došlo k postřelení 3 lidí. Zadržen trojčlennou hlídkou PMJ Policie ČR Praha.
- **Zdeněk Kovář** útočil 24. února 2015 a k útoku použil 2 krátké zbraně: revolver Alfa vzor 820 a pistole CZ 75B. Cílem útoku byla restaurace Družba nacházející se u centra Uherského Brodu. Před zásahem policie střelec spáchal sebevraždu. Ztráty na životech se vyšplhaly na 8 mrtvých včetně střelce a 1 raněného.

1.7 Rámcová charakteristika amoku a aktivního střelce

Amok je momentálně klíčovým slovem kolem šílených střelců (146 s. 2). Pravý amok představuje vražedné šílenství, přesněji řečeno odbrzděné a nevýběrové zabíjení ve stavu změněného vědomí, ovšem v rámci kultury, ve které má tento ventil k uvolnění naměstnaného vnitřního napětí určitou tradici. Pravý amok se vyznačuje dynamikou vývoje. Je uvozen stádiem klíčení, ve kterém ztrácí svou víru ve vnější svět a jeho řád, postižený upadá do stavu dráždivé slabosti. Typickým příznakem stádia klíčení je dobrovolná sociální izolace, jedinec se stahuje do ústraní, přitom mění své životní návyky, vypadá z rytmu běžných denních povinností. Poté nastupuje stádium meditace nasycené podivným koumáním, dochází k pozvolnému posunu celkového duševního vyladění, mění se stav vědomí. Údajně postiženému v této fázi vnímaný svět potemní nebo zbarví do ruda. V mysli může převládat buď uvědomovaný pocit strachu, nebo pocit vzteku. To jsou signály, že se již blíží výbuch násilí, tedy vlastní amok s typickými stránkami, jako jsou divoké výkřiky, likvidační napadání osob či zvířat, eventuálně ničení věcí. Prudké destruktivní konání může vyústit v sebevražedné aktivity nebo také v okamžiku zdánlivého zklidnění, po kterých může znovu propuknout původní ničení. V terminálním poamokovém stádiu se může objevit hluboký spánek

či stav dezorientace a pomatenosti, za obvyklou je považována rovněž amnézie na vražedném řazení (36 s. 31).

Jednotný a spolehlivý profil osobnosti aktivního střelce však v současnosti neexistuje. Možnost předvídání spáchání činu aktivním střelcem (dále jen AS) je v podstatě nemožná, vyjma případů, kdy AS o svém činu informuje před spácháním na veřejnosti nebo sociálních sítích, nelze předem takový skutek odhalit. Mezi základní charakteristiky aktivního střelce lze zařadit: komplikovaná osobnost, obvykle sociálně uzavřená až odtažitá; absence empatie, možno až psychopatické rysy; egocentrismus, pocit vyčlenění ze společnosti, pocit ublíženosti; megalomanské sklony a představy; snaha či potřeba (z)měnit společnost, svět; zpravidla zdravotní, osobní či pracovní problémy; rizikové osoby, z hlediska taktického, jsou bývalí policisté, vojáci, závodní či sportovní střelci, bývalí zaměstnanci dané organizace, v níž došlo k útoku atd.; čin plánuje (ale nemusí) dlouho dopředu, plán končí dnem útoku – počítá se smrtí (zpravidla nevyjednává); situace trvá v řádu minut (dokud je čím a koho střílet, nebo dokud není zastaven); aktivní střelec aktivně vyhledává své cíle a vraždí je, neskrývá se, nebere rukojmí, nevyjednává; pokud začne policie jednat, soustřeďuje svou pozornost na ni (17).

2. VÝZKUMNÁ OTÁZKA A METODIKA VÝZKUMU

Dostupnost literatury k danému problému byla omezená. Celkově jsem vytvořil teoretický rámec a zakomponoval do širšího kontextu. V předkládané práci jsem se zabýval teoretickou i praktickou problematikou mimořádných událostí. Zpracoval jsem zvolený odborný problém s meziodborovým přístupem. Zaměřil jsem se především na zjištění těch činitelů, o kterých jsem se domníval, že jsou rozhodující. Zvolený aplikovaný (empirický) výzkum vznikl z potřeby řešit praktický problém a získat informace o problémovém jevu – mimořádných událostech s použitím střelných zbraní. Zvolil jsem kvantitativní orientaci výzkumu (25 s. 19).

Za proměnnou označuji prvek zkoumání, který nabývá různé hodnoty, mění se. V mém případě byly proměnné rozlišeny takto: nezávislé proměnná – mimořádná událost; závislá proměnná – střelná zbraň, intervenující proměnná – vybraná lokalita územního odboru. Dále jsem jednotlivé proměnné, které jsou předmětem výzkumu, operationalizoval a definoval v teoretické části práce.

Výzkumný problém

Obsahem této bakalářské práce jsou mimořádné události za použití střelných zbraní. Na základě prostudování teoretické stránky problematiky, jsem stanovil deskriptivní (popisný) výzkumný problém, který zjišťuje a popisuje situaci, stav nebo výskyt určitého jevu.

Jaký je vývojový trend mimořádných událostí s použitím střelné zbraně ve vybraných lokalitách.

2.1 Formulace hlavního cíle a dílčích cílů výzkumu

Hlavním cílem kvantitativního empirického výzkumu bylo deskriptivně zmapovat vývojový trend mimořádných událostí s použitím střelných zbraní v České republice.

Na základě stanoveného hlavního cíle výzkumu jsem si určil tyto dílčí cíle:

- 1) Zmapovat vývojový trend mimořádných událostí s použitím střelných zbraní v České republice ve vybraných lokalitách – územního odboru Příbram a České Budějovice.
- 2) Analyzovat mimořádné události s použitím střelné zbraně v České republice ve vybraných lokalitách – územního odboru Příbram a České Budějovice.
- 3) Analyzovat typ a druh zbraně, kterou použil pachatel při mimořádné události s použitím střelné zbraně v České republice ve vybraných lokalitách – územního odboru Příbram a České Budějovice.
- 4) Zmapovat kategorii trestného činu pachatele při mimořádné události s použitím střelné zbraně v České republice ve vybraných lokalitách – územního odboru Příbram a České Budějovice.

2.2 Formulace výzkumných otázek

Výzkumná otázka: Jaký je vývojový trend mimořádných událostí s použitím střelných zbraní za období 10 let na ORP České Budějovice a ORP Příbram?

Problém výzkumného šetření jsem specifikoval a konkretizoval v následujících výzkumných otázkách. Na základě prostudované problematiky jsem si stanovil další pomocné výzkumné otázky:

- 1) Jaký je vývojový trend mimořádných událostí s použitím střelných zbraní v České republice ve vybraných lokalitách – územního odboru Příbram a České Budějovice?
- 2) Liší se charakter a četnost mimořádných událostí s použitím střelné zbraně v České republice ve vybraných lokalitách – územního odboru Příbram a České Budějovice?
- 3) Jaký typ a druh zbraně, použil pachatel při mimořádné události s použitím střelné zbraně v České republice ve vybraných lokalitách – územního odboru Příbram a České Budějovice?
- 4) Jaká je kategorie trestného činu pachatele při mimořádné události s použitím střelné zbraně v České republice ve vybraných lokalitách – územního odboru Příbram a České Budějovice?

Vzhledem k vytyčeným cílům a problémům výzkumu bakalářské práce jsem zvolil následující časový harmonogram výzkumu.

Tabulka 1: Časový plán výzkumu

Rok	Plán
2014 – září, říjen	schválení tématu bakalářské práce, studium informačních zdrojů, konzultace
2014 - 2015 leden	studium informačních zdrojů, konzultace tématu a metodiky
2015 – únor, březen	vstup do terénu, studium literatury, dokončení metodiky, výběr výzkumného vzorku, konzultace
2015 – duben, květen	studium informačních zdrojů, statistická a matematická analýza dat, vyhodnocení výsledků, diskuse, závěr výzkumu, závěr práce, odevzdání bakalářské práce

Zdroj: Autor.

Etické dimenze výzkumu

Specifické zásady vědecké práce vychází ze skutečnosti, že zdrojem informací jsou lidé a jejich činy, za které budou nebo jsou odsouzeni. Policejní prezidium České republiky v první fázi jednání souhlasilo s realizací výzkumu v časovém horizontu 10 let, ale následně poskytlo pouze podrobná data k analýze v časovém horizontu 3 let – tedy 2012 – 2014 (viz příloha 3 – Povolení ke sběru dat). Ujistil jsem je, že s informacemi, které jsem získal, se bude pracovat důvěrně, resp. že bude zachována jejich anonymita a nebudou žádným způsobem zneužity. Závěry budou předloženy Policejnímu prezidiu České republiky z důvodu zpětné vazby.

2.3 Vymezení výzkumné metody a techniky

S ohledem na vedoucí ideu a formulaci výzkumných otázek jsem zvažoval metodu, která by skutečně postihla cíl výzkumu. Při výběru metody jsem vycházel ze základních východisek a z cíle výzkumu.

Za metodu jsem zvolil – obsahovou analýzu textu, kterou jsem realizoval kvantitativním způsobem (59 s. 30). Za dokument je považován každý hmotný záznam

lidské činnosti, který nevznikl za účelem výzkumu. Při vymezení základního souboru textů jsem analyzoval úřední dokumenty – (oficiální statistiky Policejního prezidia České republiky odboru informatiky a provozu informačních technologií) a dokumenty (interní předpisy a metodické pokyny Policie České republiky). Významovou jednotku tvořily indikátory – slova a data k tématu mimořádných událostí. Analytickou kategorii klasifikují významové jednotky – mimořádné události s použitím střelné zbraně, lokalita – územního odboru Příbram a České Budějovice, typ a druh střelné zbraně, kategorie trestného činu. Kvantifikace významových jednotek (resp. analytických kategorií) zjišťovala jejich frekvenci, tj. absolutní počet (ni), relativní počet (fi%) a průměr.

Výzkumný soubor

Pracoval jsem se dvěma soubory: základním (tj. celkovým) a výběrovým souborem (tj. vzorkem). V mém šetření jsem použil variantu výběru – záměrný výběr. Základní soubor je množina všech 82 územních odborů Policie České republiky.

Česká republika je geograficky rozdělena do 14 krajů včetně hlavního města Prahy. Podobnou strukturu rozdělení má i Policie ČR. Nejedná se ale o klasické rozdělení. Policie rozděluje republiku také na 14 částí, kde každá část má velitelsky postavené Krajské ředitelství policie, pod které spadají územní odbory (dále jen ÚO). Nejvíce ÚO je v Krajském ředitelství policie (dále jen KŘP) Středočeského kraje – 12, nejméně však na území KŘP Karlovarského kraje, kde jich jsou jen 3. Praha vystupuje odlišně na rozdíl od ostatních KŘP, to znamená, že nemá ÚO, ale Obvodní ředitelství policie (dále jen OŘP).

Rozdělení Krajských ředitelství policie: KŘP hlavního města Prahy je rozděleno na 4 Obvodní ředitelství policie (OŘP), KŘP Středočeského kraje má 12 územních odborů, KŘP Jihočeského kraje má 7 územních odborů, KŘP Plzeňského kraje má 8 územních odborů, KŘP Ústeckého kraje má 7 územních odborů, KŘP Královéhradeckého kraje má 5 územních odborů, KŘP Jihomoravského kraje má 8 územních odborů, KŘP Moravskoslezského kraje má 6 územních odborů, KŘP Olomouckého kraje má 5 územních odborů, KŘP Zlínského kraje má 4 územní odbory, KŘP kraje Vysočina má 5 územních odborů, KŘP Pardubického kraje má 4 územní

odbory, KŘP Libereckého kraje má 4 územní odbory a KŘP Karlovarského kraje má 3 územní odbory.

S ohledem na velikost základního souboru a množství získaných dat, jsem byl nucen zkrátit časový horizont z předpokládaných 10 let na 3 roky, protože Policejní prezidium mi poskytlo pouze tyto data.

3. VÝSLEDKY

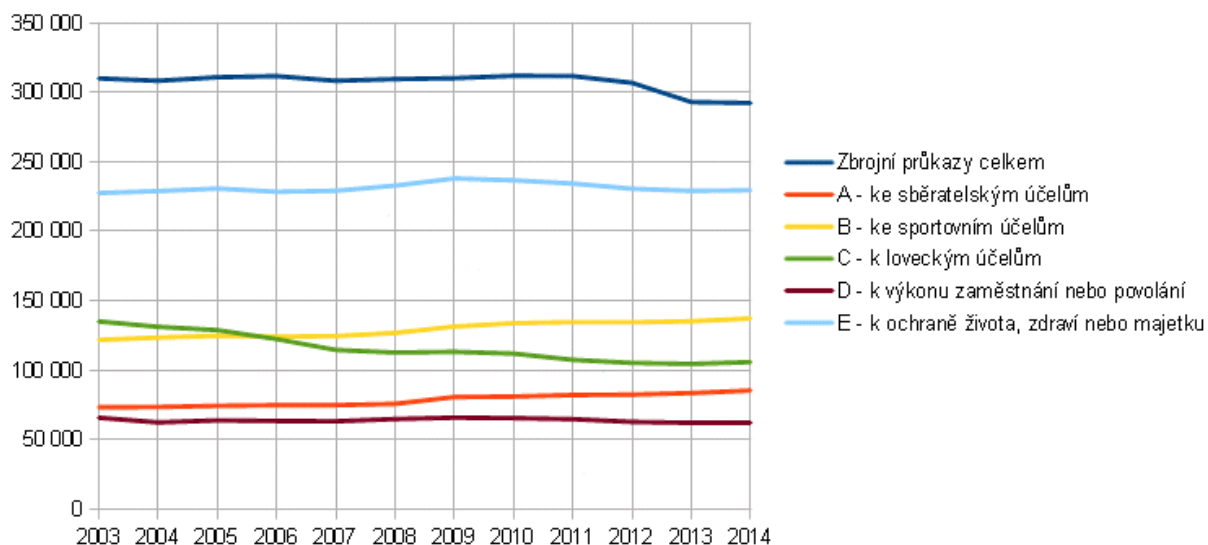
Pro pochopení současné situace je důležité vědět, kolik střelných zbraní a jejich držitelů se nachází na území České republiky, a když už dojde k jejich zneužití, tak k jakým trestným činům. Důležité je také vědět, které typy zbraní se nejčastěji zneužívají k mimořádným událostem a s jakým následkem.

3.1 Počet držitelů zbrojních průkazů a zbraní v ČR

Výroční statistiky, které vydává Policejní prezidium ČR, ředitelství pro zbraně a bezpečnostní materiál, se počty vlastníků zbrojních průkazů zásadně nemění. „Ke dni 31. 12. 2014 vlastnilo zbrojní průkaz celkem 292 283 osob, což je pouze o 693 osob méně než na začátku roku.“ (24) Je důležité neopomenout, že jedna osoba (držitel zbrojního průkazu) může být držitelem více skupin oprávnění současně. Následující graf 1 a tabulka 2 zobrazují vývoj trendu počtu zbrojních průkazů v České republice od roku 2003 do roku 2014. Z tohoto grafu je patrné, že celkový počet zbrojních průkazů byl stabilní až do roku 2012, kdy tento trend začal klesat. Počet držitelů zbrojních průkazů skupiny A (ke sběratelským účelům) a B (ke sportovním účelům) stále stoupá, zatímco počet držitelů skupiny C (k loveckým účelům) v posledních letech rapidně klesl. Na začátku 2003 bylo vlastníků s průkazem C 135 tisíc a ke konci roku 2014 už jen 106 tisíc.

Graf 1: Počty držitelů zbrojních průkazů podle skupin oprávnění

Počty držitelů zbrojních průkazů

Zdroj: Policejní prezidium České republiky.

Tabulka 2: Počty držitelů zbrojních průkazů podle skupin oprávnění

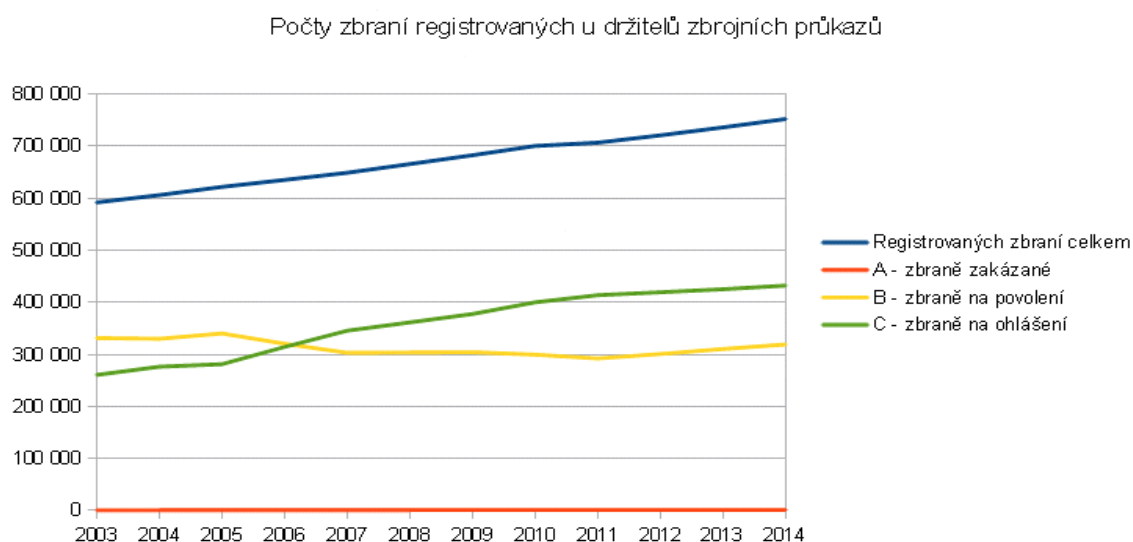
	Registrované zbraně celkem	Kategorie A zbraně zakázané	Kategorie B zbraně na povolení	Kategorie C zbraně na ohlášení	Neurčeno
2003	592 111	280	231 385	181 616	178 830
2004	606 169	449	329 640	275 960	569
2005	621 829	517	340 135	281 177	X
2006	635 336	627	320 403	314 306	X
2007	649 167	661	302 924	345 582	X
2008	665 895	787	303 605	361 503	X
2009	682 811	928	304 321	377 564	X
2010	700 551	980	299 527	400 044	X
2011	706 900	961	292 187	413 752	X
2012	721 054	990	300 650	419 414	X
2013	736 405	951	310 348	425 106	X
2014	752 387	1 121	319 012	432 254	X

Zdroj: Policejní prezidium České republiky.

„Zvyšování počtu registrovaných zbraní je přirozený stav, kdy si v průběhu let držitelé zbrojních průkazů pořizují další zbraně k různým účelům. Například sběratel rozšiřuje svoje sbírky, sportovec, střelce několik sportovních disciplín, si pořizuje pro každou disciplínu nejvhodnější zbraň, myslivec si k brokovnici pořídí i kulovnici na velkou zvěř a malorážku na škodnou, držitel zbrojního průkazu pro ochranu života, zdraví a majetku si k velké zbraní na ochranu obydlí pořídí například i malou zbraň na skryté nošení.“(24)

Dle následujícího grafu 2 a tabulky 3 je patrné, že počet registrovaných střelných zbraní u držitelů zbrojních průkazů trvale a pozvolna stoupá. Ke dni 31. 12. 2014 to bylo celkem 752 387 registrovaných zbraní, což je o 15 982 více než na začátku roku. Za posledních 11 let se počet registrovaných zbraní rozrostl o neuvěřitelných 144 294 kusů. Zbraně zakázané a na ohlášení se postupně navyšují, ale u zbraní na povolení je zřetelná dlouholetá stagnace.

Graf 2: Počty střelných zbraní registrovaných u držitelů zbrojních průkazů

Zdroj: Policejní prezidium České republiky.

Tabulka 3: Počty střelných zbraní registrovaných u držitelů zbrojních průkazů

	Zbrojní průkazy Celkem	Skupina A ke sběratelským účelům	Skupina B ke sportovním účelům	Skupina C k loveckým účelům	Skupina D k výkonu zaměstnání nebo povolání	Skupina E k ochraně života, zdraví nebo majetku
2003	310 085	73 368	121 922	135 149	65 876	227 583
2004	308 308	73 555	123 594	131 300	62 525	228 978
2005	310 884	74 466	124 841	128 957	63 961	230 784
2006	311 640	74 887	124 244	122 451	63 568	228 492
2007	308 305	74 945	124 656	114 646	63 305	229 166
2008	309 500	75 829	126 886	112 776	64 918	232 862
2009	310 148	80 754	131 504	113 281	65 955	238 056
2010	311 876	81 117	133 879	112 021	65 597	236 686
2011	311 667	82 229	134 618	107 559	94 840	234 362
2012	306 815	82 572	134 546	105 274	62 889	230 648
2013	292 976	83 619	135 345	104 592	62 175	229 091
2014	292 283	85 463	137 284	105 931	62 286	229 579

Zdroj: Policejní prezidium České republiky.

3.2 Způsoby legalizace nelegálně držených zbraní

Státní správa se na území České republiky snaží snížit výskyt nelegálně držených zbraní, kterých se zde pohybuje okolo počtu 100 tisíc. Nejvíce neregistrovaných zbraní je z období první světové války, kdy si vojáci nosili na památku zbraně z fronty, a také druhé světové války, kdy se Českou republikou prohnala fronta, a v roce 1945 se vzdala zde i podstatná část německé armády. Po skončení druhé světové války se zbraně volně povalovaly a nacházely skoro na každém kroku. Dle pamětníků stačilo zajít do lesů a jen si vybrat. V poválečných letech se stát snažil pomocí vyhlášených sbírek tento materiál od lidí získat zpět, ale mnozí jeho vlastnictví zatajili a zbraně s municí si ponechali. Z těchto důvodů, je tento problém stále aktuální, i když od ukončení posledního válečného konfliktu na našem území uběhlo 70 let.

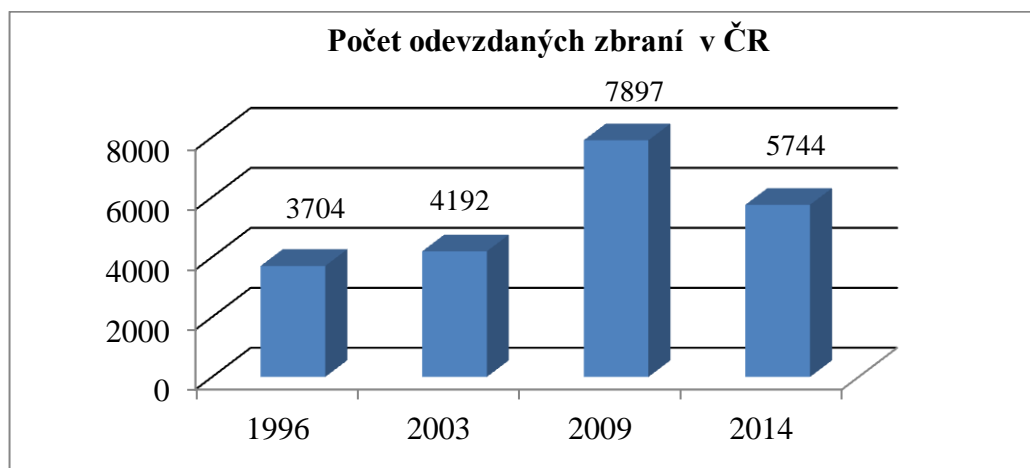
Vlastnictví nelegální zbraně je dle zákona o zbraních považováno za trestný čin a je trestáno odnětím svobody až na dvě léta. Trestné není pouze vlastnictví zbraně a munice, ale i hlavních dílů zbraně, úprava zbraně a zásah do znehodnocené zbraně.

V současné době, kdy došlo ke generační výměně obyvatelstva, se po předcích nacházejí poschovávané zbraně, které se nejčastěji skrývají na půdách a rozmanitých skrýších, na které se většinou přichází až při rekonstrukcích starých domů. V posledních dvaceti letech došlo k více jak dvaceti novelizacím zbraňového zákona, díky nimž došlo k vyhlášení tzv. zbraňové amnestie, při které je možno beztrestně nelegálně držené zbraně, díly zbraní a munici odevzdat na jakékoliv policejní služebně. Amnestie byla vyhlášena v letech 1996, 2003, 2009 a 2014.

Právně se zbraňová amnestie nazývá zánik trestnosti nedovoleného ozbrojování (26). Bývá vždy časově omezena a trvá půl roku. Při odevzdání se orgán PČR primárně nezajímá o minulost zbraně a způsob jejího získání, ale zkoumá se pouze, jestli s danou zbraní nebyl spáchán trestný čin. Tato zkouška se provádí pomocí balistické zkoušky na OKTE, kdy se porovnává pomocí balistické zkoušky vystřelený projektil s databází nevyřešených trestných činů. U munice tato zkouška pozbývá významu. Jestliže zkouška neprokáže spáchání trestného činu s danou zbraní, může dotyčný člověk, který zbraň odevzdal, požádat o její vydání a „zlegalizovat“ si jí. Podmínkou je ale vlastnictví potřebného zbrojního oprávnění. Neprojeví-li zájem, zbraň propadne státu.

V roce 2014 proběhla poslední zbraňová amnestie a občané odevzdali celkem 5 744 střelných zbraní a 468 351 kusů munice (25). Mezi zajímavostmi je potřeba zmínit odevzdání protitankového kanónu, těžkých kulometů, minometu, tarasnic, plamenometu, protitankových pušek, samopalů, nespočet pušek a pistolí. Při amnestii v roce 1996 bylo odevzdáno 3 704 střelných zbraní, v roce 2003 – 4 192 kusů, a v roce 2009 – 7 897 kusů (27). Čtvrtá amnestie se nesetkala s tak velkým ohlasem jako její předchůdkyně v roce 2009, ale i tak lidé odevzdali 5 744 zbraní, což může svědčit o faktu, že mezi lidmi celkový počet nelegálních zbraní klesá a je stále zájem tyto zbraně odevzdat. V grafu 3 je vidět postupný vývojový trend legalizace zbraní a lze předpokládat, že nejvyšší vrchol křivky již nastal. Také lze předpokládat, že v případných dalších zbraňových amnestiích počty budou již jen klesat.

Graf 3: Počty odevzdaných zbraní při amnestiích v ČR

Zdroj: Zánik trestnosti nedovoleného ozbrojování v roce 2014

3.3 Celostátní statistika provedených MU s použitím zbraní a střelných zbraní

Policie ČR vede o všech činech, kterými se zabývá, anebo o kterých se dozví, statistiky, které jsou vkládány do systému pomocí formuláře o trestném činu. Policejní prezidium České republiky, konkrétně odbor informatiky a provozu informačních technologií, tyto statistiky zpracovává a dělá z nich každoroční porovnání a výstupy. Já se ve své práci zaměřuji hlavně na část zabývající se střelnými zbraněmi.

V následující tabulce číslo 4 je vyjádřen celkový počet trestných činů za poslední 3 roky, u kterých bylo použito ke spáchání jakékoliv zbraně. Největší zastoupení mají zbraně jako jiný předmět. Zbraň totiž může být jakýkoliv předmět, který činí útok proti tělu důraznějším. V porovnání všech 3 let je zřejmé, že nejčastěji se k provedení MU používají zbraně kategorie B. Ty jsou používány ve více jak 50 % všech případů se střelnou zbraní, jedná se zejména o zbraně samonabíjecí – pistole.

Tabulka 4: Celostátní statistika provedených MU s použitím zbraní

ROK	Celkem TČ se zbraní	Druh zbraně					neurčená střelná zbraň	Zbraň jako jiný nástroj
		Kategorie střelné zbraně						
		Zbraň kategorie A	zbraně kategorie B	Zbraň kategorie C	Zbraň kategorie D			
2012	3 071	40	415	10	113	158	2 335	
2013	3 168	19	302	11	145	132	2 559	
2014	2 907	25	241	15	145	117	2 864	

Zdroj: Autor.

3.4 Porovnání ORP Příbram a ORP České Budějovice

Před zahájením porovnávání a zkoumání mimořádných událostí na daných území je potřeba se nejprve něco málo dozvědět o okresech, v kterých se územní odbory Příbram a České Budějovice nacházejí. Jaké je složení obyvatelstva, rozloha, republikové umístění a také koncentrace zalidnění. U každého územního odboru je další dělení do několika Obvodních oddělení policie.

3.4.1 Okres Příbram

Příbramsko se rozprostírá v jihozápadní části Středočeského kraje a jako okrajová oblast sousedí na jihu s krajem Jihočeským – s okresy Písek, Strakonice a Tábor, na západě s krajem Plzeňským – s okresy Rokycany a Plzeň-jih. Severní hranici tvoří Berounsko a okres Praha-západ, východní pak Benešovsko.

Svoji rozlohou 1 692 km² je okres Příbram největším okresem ve Středočeském kraji. Příbram svou hustotou zalidnění 67 obyvatel na km² se naopak řadí mezi tři nejhřidčeji osídlené okresy kraje. Počet obyvatel 114 tisíc (8,8 % obyvatel kraje) je 5. nejvyšší v kraji. (28) Na území územního odboru Příbram se nachází celkem 7 obvodních oddělení policie (dále jen OOP). Jedná se konkrétně o následující: OOP Březnice, OOP Dobříš, OOP Milín, OOP Příbram, OOP Rožmitál pod Třemšínem, OOP Sedlčany a OOP Příbram-venkov (29).

3.4.2 Okres České Budějovice

Okres sousedí se všemi okresy Jihočeského kraje (od západu přes sever k jihu – Český Krumlov, Prachatice, Strakonice, Písek, Tábor, Jindřichův Hradec). Na jihovýchodě ohraničuje území okresu státní hranice s Rakouskem v délce 22 km.

Svou rozlohou 1 638 km² je druhým největším okresem Jihočeského kraje a čtvrtým v rámci celé České republiky. Pobyť má v okrese 189 tis. obyvatel, což zařazuje okres na první místo co do počtu obyvatel v Jihočeském kraji a na deváté místo v celé České republice. Počtem 115 obyvatel na km² téměř dvojnásobně překračuje krajský průměr (28). Na územním odboru České Budějovice se nachází celkem 8 obvodních oddělení policie. Jedná se konkrétně o tyto: OOP České Budějovice, OOP Čtyři Dvory, OOP Suché Vrbné, OOP Hluboká nad Vltavou, OOP Boršov nad Vltavou, OOP Lišov, OOP Trhové Sviny a OOP Týn nad Vltavou (29).

Tabulka číslo 5 nám porovnává dané okresy a lze z ní vyčíst, že rozlohou a počtem OOP ČR jsou de facto totožné. Českobudějovicko je ale více zalidněné, a to o více jak 75 tisíc lidí, což se projevuje na hustotě obyvatel na jeden kilometr čtvereční, kde je rozdíl 48 lidí.

Tabulka 5: porovnání okresu České Budějovice a okresu Příbram

Porovnání okresu České Budějovice a okresu Příbram		
	Příbram	Č. Budějovice
Rozloha v km ²	1 692	1 638
Počet obyvatel	114 000	189 000
Hustota zalidnění (obyvatel/km ²)	67	115
Počet OOP ČR	7	8

Zdroj: Autor.

3.5 Počty trestných činů se zbraní a se střelnou zbraní na určeném území

K získání informací a o všech počtech trestných činů na daných územích ÚO České Budějovice a ÚO Příbram se využil a zkoumal statistický soubor, který zpracovává a vede Policejní prezidium České republiky, konkrétně odbor informatiky

a provozu informačních technologií. Z celkových počtů všech MU byly vybrány pouze ty, kde figurovala zbraň a pak speciálně střelná zbraň, která je hlavním zaměřením této práce. Dále bylo provedeno porovnání jednotlivých počtů událostí s oběma zkoumanými oblastmi a zjištění četnosti útoků a přepočteno na 100 000 obyvatel. Dalším parametrem zkoumání bylo, které druhy zbraní se nejčastěji využívají k páčání těchto činů a zda jsou drženy legálně.

Následující tabulka číslo 6 a číslo 7 je znázorněním trendů trestných činů se zbraní na území ÚO České Budějovice a Příbram. Tabulka 6 vyjadřuje absolutní hodnoty, kde je zřetelné, že za období od roku 2012 až 2014 bylo spáchání na ÚO ČB celkem 248 MU, kde figurovala zbraň. Nejvíce však v roce 2013, kde celkový počet dělal 46 % událostí na daném území. ÚO Příbram takovéto výkyvy nezaznamenala a pohybuje se zhruba ve stejných číslech a MU bylo celkem 33.

Tabulka 6: Celkový počet trestných činů se zbraní (ni)

Celkový počet trestných činů se zbraní (ni)				
	2012	2013	2014	celkem
České Budějovice	62	115	71	248
Příbram	12	9	12	33

Zdroj: Autor.

Tabulka 7: Celkový počet trestných činů se zbraní (fi%)

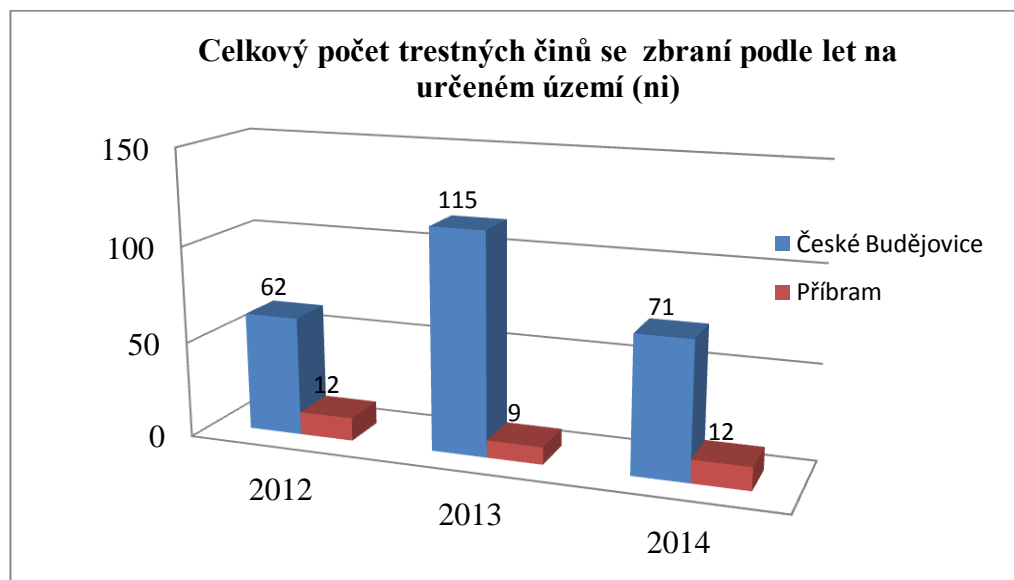
Celkový počet trestných činů se zbraní (fi%)				
	2012	2013	2014	celkem
České Budějovice	25%	46,40%	28,60%	100%
Příbram	36,40%	27,30%	36,40%	100%

Zdroj: Autor.

Celkový počet trestných činů se zbraní podle let na územích ÚO Příbram a ÚO České Budějovice je znázorněn na grafu číslo 4. Zde je vidět rapidní nárůst MU se zbraní v Českých Budějovicích v roce 2013, kdy došlo k 115 událostem, to je zhruba 40 % nárůst oproti rokům 2012 a 2014. Situace na Příbramsku má stagnující

charakter, v roce 2012 a 2014 bylo po 12 MU a jen v roce 2013 došlo k lehkému poklesu na 9.

Graf 4: Celkový počet trestných činů se zbraní podle let na určeném území (ni)

Zdroj: Autor.

Pro lepší srovnání byl celkový počet trestných činů se zbraní přepočítán v každém územním odboru na sto tisíc obyvatel. Z uvedené tabulky číslo 8 vyplývá, že nejvíce mimořádných událostí se odehrává na Českobudějovicku s tím, že nejhorší situace byla v roce 2013, kdy bylo provedeno celkem 61 útoků za rok na sto tisíc obyvatel. Oproti roku 2012 a 2014 bylo toto číslo skoro dvojnásobné. Přestože obě dvě území mají skoro stejnou rozlohu, tak je počet trestných činů rozdílný a počet TRČ není přímo úměrný počtu obyvatel.

Tabulka 8: Celkový počet trestných činů se zbraní (ni) přepočtený na 100 000 obyvatel

Celkový počet trestných činů se zbraní (ni) přepočtený na 100 000 obyvatel				
	2012	2013	2014	celkem
České Budějovice	33	61	38	131
Příbram	11	8	11	29

Zdroj: Autor.

Z celkového počtu trestných činů se zbraní podle tabulky 6 a 7 se v tabulce číslo 9 a grafického zobrazení, znázornili pouze případy s použitím střelných zbraní.

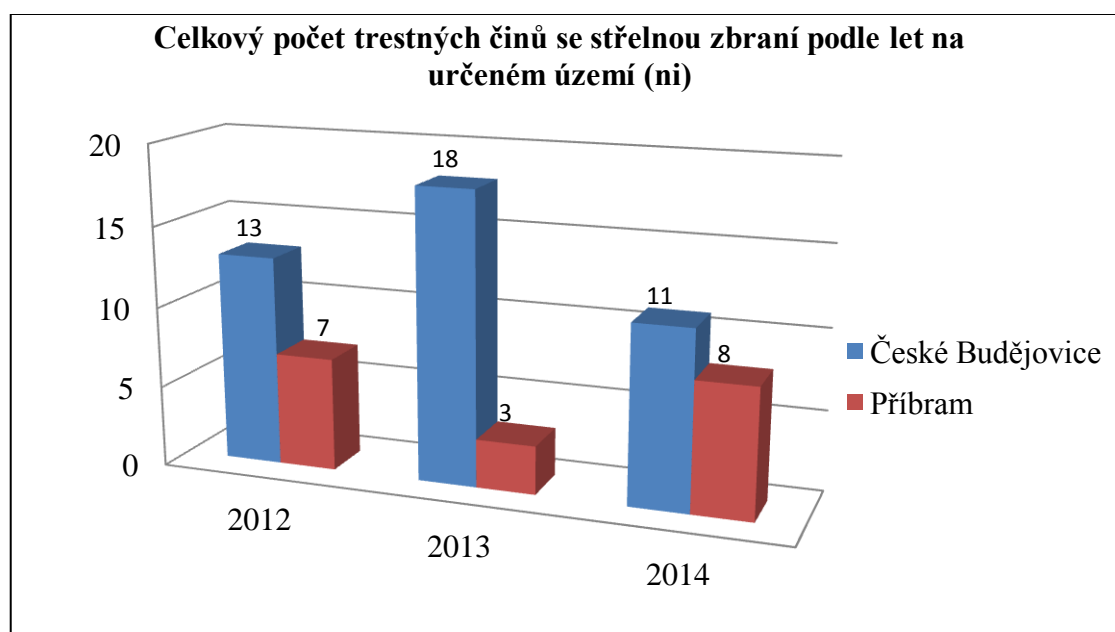
V Českých Budějovicích za poslední 3 roky bylo spácháno celkem 42 útoků se zbraní a v Příbrami 18.

Tabulka 9: Celkový počet trestných činů se střelnou zbraní (ni)

Celkový počet trestných činů se střelnou zbraní (ni)				
	2012	2013	2014	celkem
České Budějovice	13	18	11	42
Příbram	7	3	8	18

Zdroj: Autor

Graf 5: Celkový počet trestných činů se střelnou zbraní podle let na určeném území (ni)

Zdroj: Autor.

Tabulka číslo 10 zobrazuje u kolika procent, ze všech útoků se zbraní, bylo použito střelné zbraně. Z tohoto srovnání vyplývá, že v ČB je počet útoků mnohem vyšší, ale v menším počtu se k jejich páčání používá střelná zbraň. V Příbrami se v průměru k více jak polovině útoků použije střelná zbraň. Výskyt těchto útoků je pro společnost velmi nebezpečný.

Tabulka 10: Podíl trestných činů se střelnou zbraní ze všech tr. činů se zbraní

Podíl trestných činů se střelnou zbraní ze všech trestných činů se zbraní				
	2012	2013	2014	celkem
České Budějovice	21%	16%	15%	17%
Příbram	58%	33%	67%	55%

Zdroj: Autor.

Stejně jako v tabulce číslo 8 byly údaje v tabulce číslo 11 přepočteny na sto tisíc obyvatel. Z uvedené tabulky vyplývá, že nejvíce mimořádných událostí se odehrávalo na Českobudějovicku s tím, že nejhorší situace byla v roce 2013, kdy bylo provedeno celkem 10 útoků za rok na sto tisíc obyvatel. Lze pozorovat stejný trend jako u útoků se zbraněmi – jejich počet nezávisí na počtu obyvatel v rozloze.

Tabulka 11: Celkový počet tr. činů se střelnou zbraní na 100 000 obyvatel

Celkový počet trestných činů se střelnou zbraní (ni) přepočtený na 100 000 obyvatel				
	2012	2013	2014	celkem
České Budějovice	7	10	6	22
Příbram	6	3	7	16

Zdroj: Autor.

3.5.1 Územní odbor České Budějovice

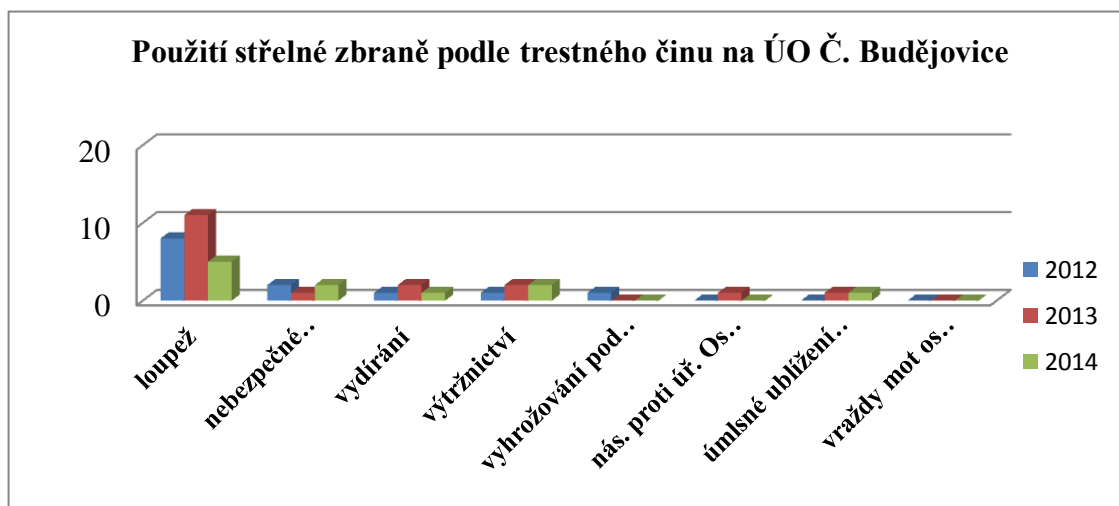
V tabulce 12 a grafu 6 se dle roků rozdělily konkrétní trestné činy na ÚO Č. Budějovice, ke kterým byla střelná zbraň zneužita. Toto rozdělení je klasifikováno podle policejních norem a formuláře o trestném činu, který zpracovává PČR pro statistiky. Při zprůměrování je patrné, že střelné zbraně jsou ve více jak 55 % případů používány k loupežím, kterých za poslední 3 roky bylo provedeno 24 případů z celkových 42. Naopak k vraždám nebyla na Českobudějovicku střelná zbraň použita vůbec.

Tabulka 12: Použití střelné zbraně podle trestného činu v ÚO Č. Budějovice

Použití střelné zbraně podle trestného činu v ÚO Č. Budějovice							
rok	2012		2013		2014		celkem
	ni	fi %	ni	fi %	ni	fi %	ni
loupež	8	61,50	11	61,10	5	45,50	24
nebezpečné vyhrožování	2	15,40	1	5,60	2	18,20	5
vydírání	1	7,70	2	11,10	1	9,10	4
výtržnictví	1	7,70	2	11,10	2	18,20	5
vyhrožování pod vlivem návykové lát.	1	7,70	x	x	x	x	1
násilí proti úřední osobě a policii	x	x	1	5,60	x	x	1
úmyslné ublížení na zdraví	x	x	1	5,60	1	9,10	2
vraždy motivované osobními vztahy	x	x	x	x	x	x	x
celkem	13	100	18	100	11	100	42

Zdroj: Autor.

Graf 6: Použití střelné zbraně podle trestného činu na ÚO Č. Budějovice

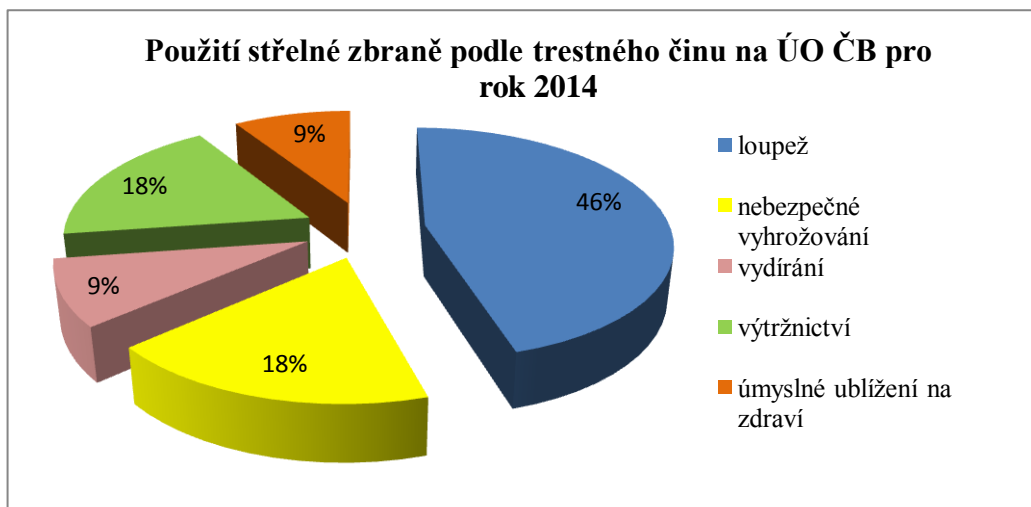

Zdroj: Autor.

Na poslední mapovaný rok 2014 na ÚO Č. Budějovice, se zaměřil graf 7. Je zde výšečově v procentech znázorněn podíl jednotlivých trestných činů, při kterých bylo použito ke spáchání střelné zbraně. Z grafu je patrné, že v 46 % se střelná zbraň použila k loupeži. Trestné činy, nebezpečné vyhrožování a výtržnictví se dělí o pomyslnou

druhou příčku. Rámcově v procentech se střelná zbraň využívá k vydírání a úmyslnému ublížení na zdraví.

Graf 7: Použití střelné zbraně podle trestného činu na ÚO ČB pro rok 2014

Zdroj: Autor.

3.5.2 Územní odbor Příbram

Druhou porovnávanou a zkoumanou oblastí je ÚO Příbram. Zde také došlo ke zmapování použití střelných zbraní podle trestného činu a dle jednotlivých roků. Pro rok 2014 byl zpracován výšečový graf, který znázorňuje podíl trestných činů.

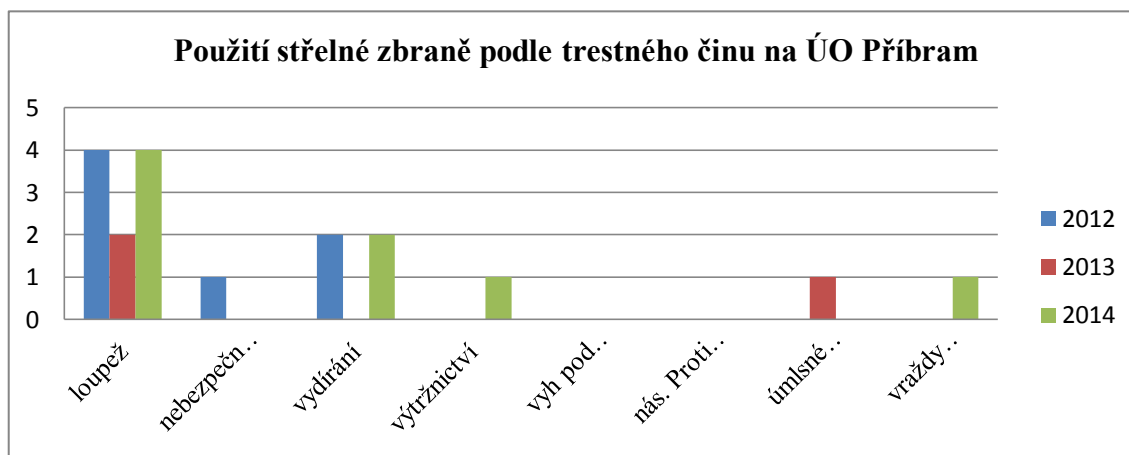
V tabulce 13 a grafu 8 se dle roků rozdělily konkrétní trestné činy, ke kterým byla střelná zbraň zneužita. Toto rozdělení je klasifikováno podle policejních norem a formuláře o trestném činu, který zpracovává PČR pro statistiky. Při zprůměrování je patrné, že střelné zbraně jsou ve více jak 58 % případů používány k loupežím, kterých za poslední 3 roky bylo provedeno 10 případů z celkových 18. Oproti OÚ Č. Budějovice se k vraždě v roce 2014 použila jednou střelná zbraň. V případech násilí proti úřední osobě a policii nebo nevyhrožování pod vlivem návykové látky nedošlo ke zneužití ani v jednom roce.

Tabulka 13: Použití střelné zbraně podle trestného činu na ÚO Příbram

Použití střelné zbraně podle trestného činu na ÚO Příbram							
	2012		2013		2014		celkem
	ni	fi %	ni	fi %	ni	fi %	ni
loupež	4	57,10	2	66,70	4	50	10
nebezpečné vyhrožování	1	14,30	x	x	x	x	1
vydírání	2	28,60	x	x	2	25	4
výtržnictví	x	x	x	x	1	12,50	1
vyhrožování pod vlivem návykové lát.	x	x	x	x	x	x	x
násilí proti úřední osobě a policii	x	x	x	x	x	x	x
úmyslné ublížení na zdraví	x	x	1	33,30	x	x	1
vraždy motivované osobními vztahy	x	x	x	x	1	12,50	1
celkem	7	100	3	100	8	100	18

Zdroj: Autor.

Graf 8: Použití střelné zbraně podle trestného činu na ÚO Příbram

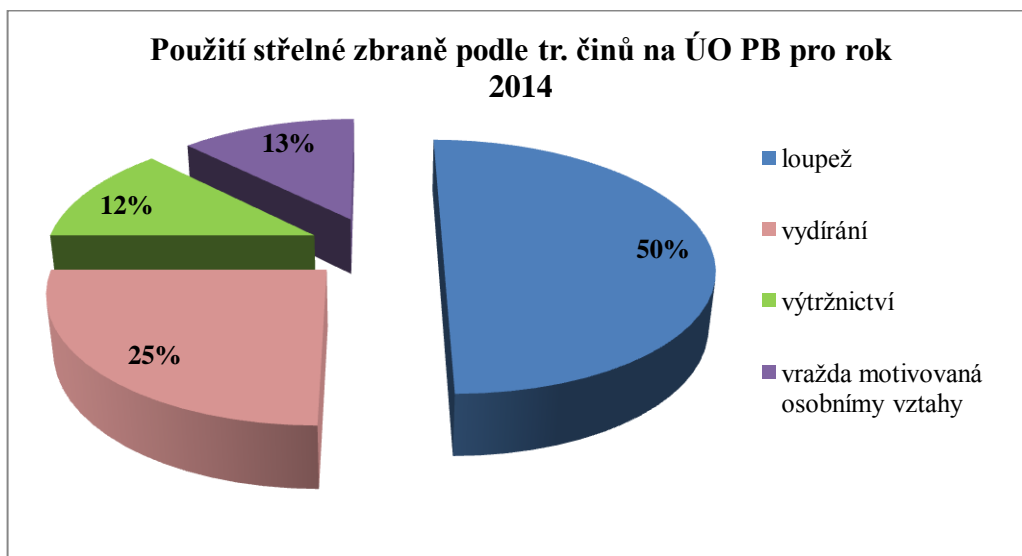

Zdroj: Autor.

Na poslední mapovaný rok 2014 na ÚO Příbram se zaměřil graf 9. Je zde výšečově v procentech znázorněn podíl jednotlivých trestných činů, při kterých bylo použito ke spáchání střelné zbraně. Z grafu je patrné, že v 50 % z celkového počtu 8 případů se střelná zbraň použila k loupežím. Trestný čin vydírání byl proveden pouze

ve 2 případech, což je v přepočtu v 25 %. Po jednom případě se na pomyslném třetím místě umístila vražda motivovaná osobními vztahy a výtržnictví.

Graf 9: Použití střelné zbraně podle trestného činu na ÚO PB pro rok 2014

Zdroj: Autor.

3.6 Druhy střelných zbraní, které byly použity ke spáchání MU

V případě použití střelné zbraně ke spáchání mimořádné události je důležité specifikovat, o jaký druh se jednalo. V následujících tabulkách jsou střelné zbraně rozděleny podle kategorií, tak jako v zákoně o zbraních 119/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Mezi další důležité dělení patří, zda se jednalo o zbraň legálně či nelegálně drženou. V případě střelné zbraně neurčené, nedošlo ke konkrétní identifikaci zbraně, a proto nemohlo dojít ke kategorizaci.

V tabulce číslo 14, která se zaměřuje na OÚ Č. Budějovice je patrné, že ze 42 případů se u 24 nepodařilo určit konkrétní kategorii zbraně a to z důvodu neobjasnění trestného činu, anebo nezjištění střelné zbraně. Ze zajištěných dat lze vyčíst, že nejčastěji (v 6 určených případech) došlo k použití krátké střelné zbraně, mezi které například patří pistole a revolvery. V 5 případech došlo k použití kategorie D legálně držené, do této kategorie patří například airsoftové zbraně, znehodnocené

zbraně a další. Ve 2 případech došlo ke zneužití střelné zbraně kategorie A legálně držené, které jsou vydávány PČR na výjimku.

Tabulka 14: Druhy střelné zbraně použité k MU na ÚO Č. Budějovice

Druh střelné zbraně použité k MU na ÚO Č. Budějovice							celkem
	2012		2013		2014		
druh zbraně	ni	fi %	ni	fi %	ni	fi %	ni
kat A legálně držená	x	x	x	x	2	18,20	2
kat A nelegálně držená	x	x	x	x	x	x	x
kat B leg držená	1	7,70	x	x	1	9,10	2
kat B nelegálně držená	1	7,70	x	x	1	9,10	2
kat C legálně držená	x	x	x	x	x	x	x
kat C nelegálně držená	1	7,70	x	x	x	x	1
kat D legálně držená	1	7,70	2	11,10	2	18,20	5
kat D nelegálně držená	x	x	x	x	x	x	x
střelná zbraň krátká	x	x	3	16,70	3	27,20	6
střelná zbraň neurčená	9	69,20	13	72,20	2	18,20	24
celkem	13	100	18	100	11	100	42

Zdroj: Autor.

Tabulka číslo 15 porovnává jednotlivé roky s druhem použité střelné zbraně na ÚO Příbram. Zde došlo k celkovému počtu 18 událostí za rok 2012 až 2014. V 8 případech šlo o krátkou střelnou zbraň, po třech případech byla využita střelná zbraň kategorie D nelegálně držená a kategorie B nelegálně držená – zde se jedná o zbraň samonabíjecí.

Tabulka 15: Druhy střelné zbraně použité k MU na ÚO Příbram

Druh střelné zbraně použité k MU na ÚO Příbram							celkem
druh zbraně	2012		2013		2014		
	ni	fi %	ni	fi %	ni	fi %	ni
kat A legálně držená	x	x	x	x	x	x	x
kat A nelegálně držená	x	x	x	x	x	x	x
kat B leg držená	x	x	x	x	x	x	x
kat B nelegálně držená	1	14,30	x	x	2	25,00	3
kat C legálně držená	x	x	x	x	x	x	x
kat C nelegálně držená	x	x	x	x	x	x	x
kat D legálně držená	x	x	x	x	2	25,00	2
kat D nelegálně držená	x	x	2	66,70	1	12,50	3
střelná zbraň krátká	5	71,40	x	x	3	37,50	8
střelná zbraň neurčená	1	14,30	1	33,30	x	x	2
celkem	7	100	3	100	8	100	18

Zdroj: Autor.

4. DISKUZE

Z hlediska vědeckého přístupu je diskuse důležitou částí bakalářské práce. V této kapitole uvádím výsledky, ke kterým jsem dospěl ve výzkumu.

Výzkumná otázka zněla: Jaký je vývojový trend mimořádných událostí s použitím střelných zbraní za období 10 let na ORP České Budějovice a ORP Příbram?

Problém výzkumného šetření jsem specifikoval a konkretizoval v následujících výzkumných otázkách. Na základě prostudované problematiky jsem si stanovil další pomocné výzkumné otázky:

Jaký je vývojový trend mimořádných událostí s použitím střelné zbraně ve vybraných lokalitách.

Výzkumné šetření zmapovalo, že za období od roku 2012 až 2014 bylo spácháno na ÚO ČB celkem 248 MU, ve kterých figurovala zbraň. Nejvíce však v roce 2013, kde celkový počet dělal 46 % událostí na daném území. ÚO Příbram takového výkyvy nezaznamenal a pohybuje se zhruba ve stejných číslech a MU bylo celkem 33.

K výsledkům mého výzkumného šetření přispívá fakt, že za posledních 11 let se počet registrovaných zbraní rozrostl o neuvěřitelných 144 294 kusů. Počet zbraní zakázaných a na ohlášení se postupně navyšuje, ale u zbraní na povolení je zřetelná dlouholetá stagnace. Vývojový trend počtu zbrojních průkazů v České republice, od roku 2003 (310 085 zbrojních průkazů) do roku 2012 (306 815 zbrojních průkazů) je relativně vyrovnaný, od roku 2013 (292 976 zbrojních průkazů) má mírně klesající tendenci až do roku 2014 (292 283 zbrojních průkazů). Významně klesá od roku 2003 (135 149) počet držitelů zbrojního průkazu k loveckým účelům téměř o 29 218 (2014 – 105 931). Naopak vzrůstá počet držitelů zbrojního průkazu zbraní ke sportovním účelům téměř o 15 362 (rok 2003 – 121 922, 2014 – 137 284 zbraní). Mírně vzrůstající počet registrovaných zbraní v dlouhodobém kontextu je přirozený stav, kdy si v průběhu let držitelé zbrojních průkazů pořizují další zbraně k různým účelům, např. sběratel rozšiřující své sbírky, sportovec, střílející několik sportovních disciplín, si pořizuje pro každou disciplínu nejvhodnější zbraň. Myslivec si k brokovnici pořídí i kulovnici na velkou zvěř a malorážku na škodnou. Držitel zbrojního průkazu

pro ochranu života, zdraví a majetku si k velké zbraní na ochranu obydlí pořídí např. i malou zbraň na skryté nošení (24).

Výzkumné otázky:

- 1) Jaký je vývojový trend mimořádných událostí s použitím střelných zbraní v České republice ve vybraných lokalitách – (územního odboru Příbram a České Budějovice)?

V Českých Budějovicích za poslední 3 roky bylo spácháno celkem 42 útoků se zbraní a v Příbrami 18. Přestože obě dvě území mají skoro stejnou rozlohu, tak je počet trestných činů rozdílný a počet TRČ není přímo úměrný počtu obyvatel. Z tohoto srovnání vyplívá, že v Českých Budějovicích je počet útoků mnohem vyšší, ale v menším počtu se k jejich páchání používá střelná zbraň. V Příbrami se v průměru k více jak polovině útoků použije střelná zbraň. Výskyt těchto útoků je pro společnost velmi nebezpečný. Výzkumné šetření potvrdilo rámcové odlišnosti ve vývojovém trendu mimořádných situací s použitím střelné zbraně ve vybraných lokalitách územního odboru Příbram a České Budějovice.

- 2) Liší se charakter a četnost mimořádných situací s použitím střelné zbraně v České republice ve vybraných lokalitách – územního odboru Příbram a České Budějovice.

Celkový počet trestných činů se zbraní přepočtený na 100 000 obyvatel v Českých Budějovicích byl v průměru 43 trestných činů, ročně z toho 14 s použitím střelné zbraně. Celkový počet trestných činů se zbraní přepočtený na 100 000 obyvatel v Příbrami byl v průměru 10 trestných činů, ročně z toho 6 s použitím střelné zbraně. Z toho vyplívá, že v Českých Budějovicích je mnohem vyšší počet trestných činů – útoků, než v Příbrami. Naopak v Příbrami je častěji k trestnému činu používaná zbraň (v 55 %). Výzkumné šetření potvrdilo rámcové odlišnosti v charakteru a četnosti mimořádných situací s použitím střelné zbraně ve vybraných lokalitách územního odboru Příbram a České Budějovice.

- 3) Jaký typ a druh zbraně použil pachatel při mimořádné události s použitím střelné zbraně v České republice ve vybraných lokalitách – územního odboru Příbram a České Budějovice.

Výzkumné šetření potvrdilo, že v Českých Budějovicích je nejčastěji použit druh a typ střelné zbraně k trestnému činu: 1) střelná zbraň krátká – např. pistole a revolvery, 2) kategorie D legálně držené např. airsoftové zbraně, znehodnocené zbraně.

Výzkumné šetření potvrdilo, že v Příbrami je nejčastěji použit druh a typ střelné zbraně k trestnému činu: 1) střelná zbraň krátká – např. pistole a revolvery, 2) kategorie D legálně držené např. airsoftové zbraně, znehodnocené zbraně a 3) kategorie B nelegálně držené zbraně – samonabíjecí.

Výzkumné šetření potvrdilo rámcovou shodu ve využití typu a druhu zbraně pachatelem při mimořádných událostech s použitím střelné zbraně ve vybraných lokalitách územního odboru Příbram a České Budějovice. Nejčastěji jsou v obou lokalitách využívány krátké střelné zbraně – pistole a revolvery.

- 4) Jaká je kategorie trestného činu pachatele při mimořádné události s použitím střelné zbraně v České republice ve vybraných lokalitách – územního odboru Příbram a České Budějovice.

Výzkumné šetření potvrdilo, že v Českých Budějovicích je nejčastěji použita střelná zbraň k trestnému činu: 1) loupeže, 2) nebezpečné vyhrožování, 3) výtržnictví a 4) vydírání atd.

Výzkumné šetření potvrdilo, že v Příbrami je nejčastěji použita střelná zbraň k trestnému činu: 1) loupeže, 2) vydírání, 3) úmyslné ublížení na zdraví a 4) výtržnictví a vraždy motivované osobními vztahy atd.

Z výše prezentovaného vyplívá, že v Českých Budějovicích i v Příbrami je hlavním trestným činem s použitím střelné zbraně loupež, následně se kategorie odlišují. V Českých Budějovicích nebyla v letech 2012 – 2014 využita střelná zbraň k vraždě motivované osobními vztahy. V Příbrami nebyla v letech 2012 – 2014 využita střelná zbraň k vyhrožování pod vlivem návykové látky a k násilí proti úřední osobě a policii.

Výzkumné šetření potvrdilo rámcové shody v dominující kategorii trestného činu – loupež, dílčí odlišnosti v dalších kategoriích trestného činu při mimořádných

událostech s použitím střelné zbraně ve vybraných lokalitách územního odboru Příbram a České Budějovice.

Celý výzkum prokázal rámcovou odlišnost ve vývojovém trendu, charakteru a četnosti mimořádných událostí s použitím střelné zbraně ve vybraných lokalitách územního odboru Příbram a České Budějovice. V Českých Budějovicích je počet útoků mnohem vyšší, ale v menším počtu se k jejich páchání používá střelná zbraň. V Příbrami se v průměru k více jak polovině útoků použije střelná zbraň.

Výzkumné šetření potvrdilo rámcovou shodu dominující kategorii trestného činu – loupeže, kde dochází k více jak polovině všech incidentů z tohoto důvodu. Ve využití typu a druhu zbraně pachatelem při mimořádných situacích s použitím střelné zbraně ve vybraných lokalitách, bylo zjištěno, že nejčastěji se používají krátké střelné zbraně – pistole a revolvery. Celý výzkum prokázal ve sledovaném období stagnaci v počtu MÚ se střelnou zbraní.

5. ZÁVĚR

Umět ochránit zdraví a život sám sobě, ale i ostatním je otázkou připravenosti a potřebných znalostí. Při studiu literatury, týkající se mimořádných situací s použitím střelných zbraní, jsem konstatoval, že existuje málo studií, které by se této problematice věnovaly. Schopnost poskytnout správnou a rychlou pomoc v takovém případě je pak nejen morální, ale i zákonnou povinností každého člověka. Ačkoli průběh většiny mimořádných událostí nemusí být plně pod kontrolou, ničivé následky mohou být minimalizovány účinnými opatřeními a připraveností záchranných složek i občanů. Téma je pro mě osobně velice zajímavé. Zaměřil jsem se především na zjištění těch faktorů, o nichž jsem se domníval, že jsou rozhodující pro tyto situace.

Na základě výzkumného řešení, analýzy dokumentů a výsledků se potvrdily dvě výzkumné otázky a dvě nepotvrdily. Výzkumné šetření potvrdilo rámcové odlišnosti ve vývojovém trendu, charakteru a četnosti mimořádných událostí s použitím střelné zbraně ve vybraných lokalitách územního odboru Příbram a České Budějovice. V Českých Budějovicích je počet útoků mnohem vyšší, ale v menším počtu se k jejich páčání používá střelná zbraň. V Příbrami se v průměru k více jak polovině útoků použije střelná zbraň.

Výzkumné šetření potvrdilo rámcovou shodu dominující kategorii trestného činu – loupeže, kde dochází k více jak polovině všech incidentů z tohoto důvodu. Ve využití typu a druhu zbraně pachatelem při mimořádných situacích s použitím střelné zbraně ve vybraných lokalitách, bylo zjištěno, že nejčastěji se používají krátké střelné zbraně – pistole a revolvery.

Snažil jsem se přispět k dokonalejšímu poznání jevů, protože realita se mění, a naše poznání ji musí dohánět. Dobrá znalost souvisejících vybraných proměnných může pomoci odborným pracovníkům záchranných složek a občanům v osobním i pracovním životě.

Doporučení pro praxi:

Na základě analýzy a interpretace výsledků výzkumného šetření navrhuji konkrétní doporučení pro občany a pro odbornou veřejnost. Navrhovaná doporučení budou předána, po vyjádřeném zájmu o výsledky Policejnímu prezidiu České republiky.

Doporučení pro občany

- Chápat vzdělávání v ochraně člověka za mimořádných situací jako významný prvek osobního růstu ke zvyšování pocitu bezpečí a jistoty v každodenním životě.
- Přehodnotit svůj postoj k ochraně člověka v oblastech s vyšším výskytem teroristických útoku např. při realizaci dovolených, pracovních cest, stáží atd.
- Uvědomit si, že není možné vystačit si se znalostmi a dovednostmi získanými v oblasti ochrany člověka při mimořádných událostech za použití střelných zbraní a že je nutné je neustále zvyšovat.

Doporučení pro odbornou veřejnost

- Podporovat odbornou veřejnost – hlavně policisty v celoživotním vzdělávání v oblastech intervencí proti aktivnímu (šílenému) střelci, např. při taktice zákroku AMOK (viz příloha 2 Amok – zákrok proti aktivnímu střelci).
- Používat v praxi motivační techniky, které povedou k dalšímu odbornému růstu a vzdělávání složek IZS a policistů (vypracovat motivační strategie v péči o zaměstnance a zlepšit jejich pracovní podmínky).
- Podporovat zaměstnance složek IZS a policistů v aplikaci znalostí získaných z účasti na cvičeních odborného vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva na jejich pracovišti vytvořením většího časového prostoru, finančních a materiálních prostředků.
- Realizovat další výzkumné šetření s tématem zmapování typu šíleného střelce (šílený střelec z frustrace, z fanatismu, z kulturního rázu, na podkladě duševní poruchy atd.)

6. SEZNAM INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

- (1) DANĚK, František a kol. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. vyd. 3., opravené, dotisk. Praha : Academia, 2005. ISBM 80-200-1080-7.
- (2) ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. vyd. 3., opravené. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2013. ISBN 978-80-7380-461-9.
- (3) HRAZDÍRA, Ivo. a kol. *Použití zbraně a zákon*. vyd. 1. Praha : Eurounion. 2000. ISBN 336.00.
- (4) MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2015. *Mimořádné události*. [online]. Praha: 2015. [cit. 2015-03-03]. Dostupný z: <http://www.mvcr.cz/clanek/mimoradna-udalost-851851.aspx>.
- (5) ZÁKON č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a ve znění pozdějších předpisů.
- (6) ZÁKON č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu.
- (7) ZÁKON č. 40/ 2009 Sb. trestní zákoník.
- (8) STŘELECKÁ ŠKOLA FIŠER, 2015. *Zbrojní průkaz*. [online]. Praha: 2015. [cit. 2015-01-03]. Dostupný z : <http://www.strelnice.org/zbrojni-prukaz>.
- (9) KATALOGOVÝ SOUBOR – TYPOVÁ ČINNOST SLOŽEK IZS PŘI SPOLEČNÉM ZÁSAHU STČ – 14/IZS AMOK - ÚTOK AKTIVNÍHO STŘELCE. 2013. Číslo jednací: MV-68191/PO-IZS-2013. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR odbor IZS a výkonu služby. ISBN neuvedeno.
- (10) MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2015. *Zbraně podléhající zákonu o zbraních a podmínky jejich nabývání a držení*. [online]. Praha: 2015. [cit. 2015-03-03]. Dostupný z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-podlehajici-zakonu-o-zbranich-a-podminky-jejich-nabyvani-a-drzeni.aspx>.
- (11) POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY, 2015. *Zbraně a zbrojní průkaz*. [online]. Praha: 2015. [cit. 2015-04-03]. Dostupný z: <http://www.policie.cz/clanek/zbrane-a-zbrojni-prukazy.aspx>.

- (12) KONRÁD, Zdeněk a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. vyd. 1., Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7380-547-0.
- (13) MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2015. *Zbrojní průkaz pro fyzickou osobu*. [online]. Praha: 2015. [cit. 2015-01-02]. Dostupný z: <http://www.mvcr.cz/clanek/rady-a-sluzby-dokumenty-zbrojni-prukaz-pro-fyzickou-osobu.aspx>.
- (14) LANGMAIER, Josef., KREJČÍŘOVÁ, Dana. *Vývojová psychologie*. vyd. 2. aktual. Praha : Grada Publishing. 2006. ISBN 80-247-1284-9.
- (15) EPRAVO, 2015. 95497 *Použití zbraně dle zákona o Policii České republiky*. [online]. Praha: 2015. [cit. 2015-12-03]. Dostupný z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/pouziti-zbrane-dle-zakona-o-policii-ceske-republiky-95497.html>.
- (16) UNIVERZITA OBRANY, 2015. *Intervence aktivního (šíleného) střelce*. [online]. Brno: 2013. [cit. 2015-24-02]. Dostupný z: http://www.unob.cz/fvz/struktura/k309/Documents/aktivni%20strelce_hradec_iz_s_2013.pdf.
- (17) VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA. 2014. *Cvičení aktivní střelec*. Ostrava: 2013. [cit. 2015-05-02]. Dostupný z: <http://www.fbi.vsb.cz/cs/o-fakulte/historie-soucastnost-vize/stalo-se/strelce/>.
- (18) BLATNÝ, Marek a kol. *Psychologie osobnosti: hlavní téma, současné přístupy*. vyd. 1. Praha : Grada. 2010. ISBN 978-80-247-3434-7.
- (19) ŠVARŤÍČEK, Roman., ŠEDOVÁ, Klára. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. vyd. 2. Praha : Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0644-6.
- (20) ZÁKON č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky.
- (21) FROMM, Erich. *Anatomie lidské destruktivity: můžeme ovlivnit její podstatu a následky*. vyd. 1. Praha : Aurora. 2007. ISBN 978-80-7299-089-4.
- (22) ŠIBOR, Emil. 2010. *Terorismus jako destabilizační prvek vnitřní bezpečnosti státu*. Bakalářská práce. Brno : Vysoké učení technické v Brně, fakulta chemická, ústav chemie a technologie ochrany životního prostředí.

- (23) CVECKOVÁ, OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH SITUACÍ. 2003. [online]. Praha: 2003. [cit. 2015-11-02]. Dostupný z:
http://urazydeti.cz/download/publikace_ochrana_za_mimoradnych_situaci.pdf.
- (24) LEX – SDRUŽENÍ NA OCHRANU PRÁV MAJITELŮ ZBRANÍ. 2014. [online]. Praha: 2015. [cit. 2015-01-02]. Dostupný z:
<http://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/2002-pocet-drzitelu-zbrojnich-prukazu-a-zbrani-v-roce-2014>.
- (25) POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY, 2014. *Čtvrtá zbraňová amnestie skončila*. [online]. Praha: 2015. [cit. 2015-01-04]. Dostupný z:
<http://www.policie.cz/clanek/ctvrta-zbranova-amnestie-skoncila.aspx>.
- (26) STŘELECKÝ PORTÁL. CZ, 2015. *Češi odevzdali 5744 zbraní a 468.351 kusů střeliva*. [online]. Praha: 2015. [cit. 2015-01-02]. Dostupný z:
<http://www.strelecky-portal.cz/zbran-a-stelivo/zajimavosti/cesi-odevzdali-5744-zbrani-a-468.351-kusu-streliva.html>.
- (27) POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY, 2015. *Lidé odevzdali unikátní zbraně*. [online]. Praha: 2015. [cit. 2015-03-03]. Dostupný z:
<http://www.policie.cz/clanek/lide-odevzdali-unikatni-zbrane.aspx>.
- (28) ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. 2015. *Charakteristika okresu České Budějovice*. [online]. Praha: 2015. [cit. 2015-16-03]. Dostupný z:
https://www.czso.cz/csu/xc/charakteristika_okresu_cb.
- (29) ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. 2015. *Charakteristika okresu Příbram*. [online]. Praha: 2015. [cit. 2015-16-03]. Dostupný z:
https://www.czso.cz/csu/xs/charakteristika_okresu_pribram.
- (30) BÁRTLOVÁ, Sylva a kol. *Výzkum v ošetrovatelství*. vyd. 2. přeprac. a dopl. dotisk. Brno : Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů. 2009. ISBN 978-80-7013-467-2.
- (31) MOTYČKOVÁ, Jana. 2009. *Etologie agrese*. Bakalářské práce. Brno : Masarykova Univerzita, fakulta přírodovědecká, ústav antropologie.

7. SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Časový plán výzkumu	30
Tabulka 2: Počty držitelů zbrojních průkazů podle skupin oprávnění	34
Tabulka 3: Počty střelných zbraní registrovaných u držitelů zbrojních průkazů.....	36
Tabulka 4: Celostátní statistika provedených MU s použitím zbraní	39
Tabulka 5: porovnání okresu České Budějovice a okresu Příbram	40
Tabulka 6: Celkový počet trestných činů se zbraní (ni)	41
Tabulka 7: Celkový počet trestných činů se zbraní (fi%).....	41
Tabulka 8: Celkový počet trestných činů se zbraní (ni) přepočtený na 100 000 ob.....	42
Tabulka 9: Celkový počet trestných činů se střelnou zbraní (ni).....	43
Tabulka 10: Podíl trestných činů se střelnou zbraní ze všech tr. činů se zbraní.....	44
Tabulka 11: Celkový počet tr. činů se střel. zbraní (ni) přepočtený na 100 000 ob	44
Tabulka 12: Použití střelné zbraně podle trestného činu v ÚO Č. Budějovice	45
Tabulka 13: Použití střelné zbraně podle trestného činu na ÚO Příbram.....	47
Tabulka 14: Druhy střelné zbraně použité k MU na ÚO Č. Budějovice	49
Tabulka 15: Druhy střelné zbraně použité k MU na ÚO Příbram	50

8. SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Počty držitelů zbrojních průkazů podle skupin oprávnění	34
Graf 2: Počty střelných zbraní registrovaných u držitelů zbrojních průkazů	35
Graf 3: Počty odevzdaných zbraní při amnestiích v ČR.....	38
Graf 4: Celkový počet trestných činů se zbraní podle let na určeném území (ni)	42
Graf 5: Celkový počet trestných činů se střelnou zbraní podle let na určeném území...	43
Graf 6: Použití střelné zbraně podle trestného činu na ÚO Č. Budějovice.....	45
Graf 7: Použití střelné zbraně podle trestného činu na ÚO ČB pro rok 2014	46
Graf 8: Použití střelné zbraně podle trestného činu na ÚO Příbram	47
Graf 9: Použití střelné zbraně podle trestného činu na ÚO PB pro rok 2014.....	48

9. PŘÍLOHY

Příloha 1 Druhy zbraní

Druhy zbraní

Zákon č. 119/2002 Sb. o zbraních a střelivu upravuje ve své příloze pod názvem „Část první“ vymezení zbraní a střeliva, kde se nachází 26 položek se stručným popisem funkce dané zbraně a jejího nejčastějšího využití.

„**Střelná zbraň** – zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovaná pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost.

Palná zbraň – střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění chemické energie.

Plynová zbraň – střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie stlačeného vzduchu nebo jiného plynu.

Mechanická zbraň – střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění nahromaděné mechanické energie.

Expanzní zbraň – palná zbraň, jejíž konstrukce vylučuje použití kulového náboje nebo náboje s hromadnou střelou.

Expanzní přístroj – pracovní zařízení, u něhož je primárním zdrojem energie výbušná látka obsažená ve střelivu pro expanzní přístroje.

Kulová zbraň – palná zbraň s hlavní (hlavněmi) pro střelbu kulovými náboji nebo kulovými střelami, případně speciálními náboji nebo střelami pro kulovou zbraň.

Broková zbraň – palná zbraň s hlavní (hlavněmi) pro střelbu brokovými náboji, případně speciálními náboji pro brokovou zbraň.

Kombinovaná zbraň – palná zbraň s hlavní (hlavněmi) pro střelbu brokovými náboji nebo kulovými střelami, případně speciálními náboji nebo střelami pro kulovou zbraň

a s hlavní (hlavněmi) pro střelbu brokovými náboji, případně speciálními náboji pro brokovou zbraň.

Krátká zbraň – palná zbraň, jejíž délka hlavně nepřesahuje 300 mm nebo jejíž celková délka nepřesahuje 600 mm.

Dlouhá zbraň – palná zbraň, která není krátkou zbraní.

Samočinná zbraň – palná zbraň, u níž se opětovné nabití děje v důsledku předchozího výstřelu a u které konstrukce umožňuje více výstřelů na jedno stisknutí spouště.

Samonabíjecí zbraň – palná zbraň, u níž se opětovné nabití děje v důsledku předchozího výstřelu, a u které konstrukce neumožňuje více výstřelů na jedno stisknutí spouště.

Opakovací zbraň – palná zbraň se zásobníkem nebo jiným podávacím ústrojím, u níž se opětovné nabití děje v důsledku ručního ovládní závěru nebo mechanického otočení revolverového válce.

Jednoranová zbraň – palná zbraň bez zásobníku nebo jiného podávacího ústrojí, u níž se opětovné nabití děje ručním vložením náboje do nábojové komory, hlavně nebo nábojiště.

Víceranová zbraň – palná zbraň bez zásobníku nebo jiného podávacího ústrojí, s 2 nebo více hlavními, u níž se opětovné nabití děje ručním vložením nábojů do nábojových komor, hlavní nebo nábojišť.

Vojenská zbraň – střelná zbraň, která je určena k vedení námořní, letecké nebo pozemní války.

Sportovní zbraň – střelná zbraň, určená pravidly sportovní střelby pro národní a mezinárodní disciplíny.

Lovecká zbraň – střelná zbraň, určená k lovu zvěře odstřelem podle zákona o myslivosti.

Paintballová zbraň – plynová zbraň, kterou se vystřeluje střela se značkovací látkou.

Signální zbraň – jednoúčelové zařízení na principu krátké nebo dlouhé zbraně pro použití signálních nábojů ráže větší než 16 mm.

Historická zbraň – střelná zbraň, která byla vyrobena do 31. prosince 1890, a současně platí, že všechny hlavní části zbraně byly vyrobeny do 31. prosince 1890.

Hlavní části střelné zbraně – hlaveň, vložná hlaveň, vložná nábojová komora, rám, válec revolveru, pouzdro závěru nebo tělo a závěr.

Znehodnocená zbraň – střelná zbraň, která byla znehodnocena postupem stanoveným právním předpisem.

Řez zbraně – je úprava střelné zbraně postupem stanoveným právním předpisem, při níž se alespoň částečně odkryje vnitřní konstrukce zbraně.

Odpalovací zařízení – zařízení pro odpalování střel s reaktivním pohonem nebo střeliva s reaktivním účinkem nábojky, jako jsou pancéřovky, tarasnice, raketometry a odpalovací zařízení pozemní, letecké a lodní; odpalovací zařízení speciálních střel.“(6)

Příloha 2 Amok – zákrok proti aktivnímu střelci

Amok – zákrok proti aktivnímu střelci

Odbor vzdělávání Policejního prezidia České republiky vydal metodickou pomůcku pod názvem AMOK – typová činnost složek IZS při společném zásahu. Tato metodika se věnuje problematice postupu základních složek IZS při mimořádné události, při které došlo k násilnému útoku ozbrojenou osobou, tzv. aktivním střelcem, vůči jiným osobám s následkem zranění, anebo smrti, kde pachatel je s největší pravděpodobností stále na místě události a pokračuje v trestné činnosti (27).

Eliminace aktivního střelce je zákrokem, který zabezpečuje výhradně Policie ČR. Eliminace má nejvyšší prioritu a nenese odkladu, přičemž příslušníci PČR vůči AS využívají všech zákonných oprávnění vůči „nebezpečným pachatelům“ – při případném, velmi pravděpodobném použití služební zbraně dbají policisté přiměřené opatrnosti vůči ostatním přítomným osobám, aby neohrozili jejich životy a zdraví (27).

Policie ČR si v rámci eliminace AS může vyžádat součinnost složek IZS (výškovou techniku pro odstřelovače, osvětlení místa MU apod.). Složkám IZS, které takovou součinnost v nebezpečné zóně poskytnout musí PČR zabezpečit ochranu před AS. Složky při plnění úkolů mohou navzájem zapůjčit adekvátní osobní ochranné pracovní prostředky potřebné pro zásah a odpovídající stupni nebezpečí (27).

Činnost při řešení mimořádné události můžeme rozdělit do 5 fází a to konkrétně:

- a) Eliminace aktivního střelce.
- b) Vyžádání součinnosti složek IZS v rámci AS.
- c) Záchrané a likvidační práce (zpravidla až po eliminaci AS).
- d) Psychosociální pomoc osobám zasaženým MU.
- e) Předání místa zásahu orgánům činným v trestním řízení. (27)

Příloha 3 Povolení ke sběru dat

Povolení ke sběru dat

	POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY odbor informatiky a provozu informačních technologií	
---	--	---

Č.j. PPR-2291-7/ČJ-2015-990580-OTP

Praha 19. února 2015
Počet listů: 1
Příloha: soubor Excel
2012-2014.xls o vel.
153 kB

Jakub Hlinovský
K Dolu Marie 157
261 01 Příbram
Email: hlinovsky.jakub@seznam.cz

Statistické údaje se zbrání pro studijní účely za r. 2012-2014 - odpověď
k doporučené žádosti ze dne 9.2.2015

Na základě Vaší doporučené žádosti, doručené Policii ČR dne 9.2.2015, Vám v příloze zasilám soubor Excel 2012-2014.xls, který obsahuje požadovaná kriminální data se zbrání za roky 2012-2014 a to v šesti listech za ÚO České Budějovice a ÚO Příbram. Do jednotlivých listů jsem Vám implementoval filtr k dalšímu možnému využití. V původní Vaší žádosti o statistické údaje jste požadoval trestné činy se stfelnou zbrání, ale dne 18.2.2015 po vzájemné telefonické konzultaci byla žádost upřesněna na všechny zbrání.

Předaná data z kriminální statistiky jsou určena pouze pro studijní a vědecké účely. Data v sobě neobsahují osobní údaje, které by byly schopny ztotožnit osoby poškozených (obětí) nebo pachatele trestné činnosti.

Zdrojem dat je informační systém Evidenčně statistický systém kriminality.

Zpracoval: Vlček Čestmír, tel. 974 834 856 nebo 481

plk. Ing. Bohuslav Zúbek
vedoucí odboru
v z. plk. Mgr. Bc. Jaromír Vošický

Strojnická 27
schr. 62/ORPIT
170 89 Praha 7

Tel.: +420 974 835 288
Fax: +420 974 835 278
Email: pp.opit.majerova@ppcr.cz